

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENECC

Ž nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Tudi Avstrija na kolenih

Dunaj, 2. februarja.

Dne 21. januarja so delnice avstrijske Narodne banke notirale 244 S, danes prejšnje za delnico ko-
maj 180 S, to je 22.50% manj kakor pred štirinaj-
stimi dnevi. Ravatelj Reisch bi tudi formalno že
podal ostavko, ako bi mu bili našli že primerne
naslednika. Deviz ni, posojila iz inozemstva tudi ne.

In vendar je kanceler Buresch med tem časom
žrtvoval zunanega ministra Schobra ne toliko iz
obzira do mons. Seipla, kakor iz uslužnosti do Fran-
cije, ki je stavila »izkrcanje« pobudnika carinske
zveze z Nemčijo kot pogoj za denarno pomoč. Pred
ostavko Bureschove vlade so veleli v Parizu bivšemu
podkancelerju Schmitzu, naj odstrani dr. Schobra
iz vlade, potem bi se Francozi morebiti pogajali
za posojilo. Dr. Buresch je lepo ubogal. Po svo-
jem povratku iz Zeneve, kjer ni nič opravil zaradi
posojila, je sestavil manjšinsko vlado, v kateri so-
delujejo samo krščanski socialci in »Kmetijska zve-
za« (Landbund) in pustil policista Schobra lepo v
policijskem ravateljstvu. Dr. Schober je dal duška
svoji jezi v svojem nedeljskem govoru pred dunaj-
skimi trgovci; naštel je vse svoje zasluge za Av-
strijo in protestiral proti netaktnemu postopanju
krščanskih socialcev s tako zaslužnim patriotom.

Dr. Schober se je izkazal, ko je bil kot poli-
cijski ravatelj na svojem mestu in ko je julija
1927 zadušil marksistični upor, ki se je začel s po-
žigom justične palače. Postal je tudi kanceler in kot
takšen skušal razorožiti Heimwehr in Schutzbund.
Tudi to mu je deloma uspelo in Avstrija je tedaj
po njegovi zaslugi mnogo pridobila na ugledu v ino-
zemstvu. Ko pa se je policist Schober lotil prave
politike in v prvi vrsti zunanje, ni šlo več.

Kot zunanji minister je rad gledal v Budim-
pešto, London in kmalu so ga videli, kako je s po-
nosom korakal v Rimu štric bodočega imperatorja
Mussolinija kot predstavnik premagane in poni-
žane Avstrije. Ta družba je dobro dela tudi pre-
mnogim Avstrijem, sinovom Alp in »od vseh za-
puščenim premagancem«, ki sta jim rimsko sonce
— pa naj se za njim skriva karkoli — in roman-
tičnost vselej ugajala.

Z zunanjepolitičnega vidika je vredno omeniti,
da je dr. Buresch sprejel v vlado Tirolca Schusch-
nigga. Seiplovega pristaša, ki je odločen legitimist.

Začetek druge Bureschove vlade pomeni brez-
dvomno pospešitev politične radikalizacije. Tako
zvana meščanska koalicija krščanskih socialcev in
velenemcev ter kmetijcev se je razšla. Schobrov
»Nationaler Wirtschaftsblock« in »Landbund« sta se
ločila, ker je Landbund pustil Schobra na cedilu in
stopil v vlado, a Gospodarski blok sam nima več
nikake življenjske sile. Schober ni znal organizirati
lastne stranke in je tudi v tem pokazal vse slabosti
dobrega policista, ki se loti politike. Splošno raču-
najo, da jih pojde od Schobrovih pristašev, ki so pri
volitvah leta 1930. zbrali nad pol milijona glasov,
okoli stotisoč v tabor narodnih socialistov. Na drugi
strani se socialni demokrati čutijo zelo močne in
razpolagajo tudi z dobro oboroženim Schutzbundom,
ki ga lahko v vsakem trenutku pošljejo v boj zoper
Heimwehr.

Kaj prinese Avstriji bližnja bodočnost? Poli-
tični razvoj je odvisen od gospodarskega in ta od
poteka gospodarske krize. Ako se sedanji Bureschovi
vladi posreči izposlovati v inozemstvu posojilo in
nato urediti definitivno položaj Kreditanstalta in
Narodne banke, potem ji je zagotovljeno življenje,
potem se Avstriji ni treba bati političnih prevratov.
Toda kdo more odgovoriti pozitivno na vprašanje,
ali bo Francija dovolila kredit? Desno krilo krščan-
skih socialcev hudo zamerja Bureschu in posebno
Schobru, da si nista dala takoj plačati z zlatom pre-
klica carinske zveze. Ali bodo morda Francozi sta-
vili nove politične pogoje? Ali pride zopet na dnevni
red podonavska konfederacija? Saj je gotovo, da
niso po večini niti krščanski socialci v načelu na-
sprotniki »Anschlussa« — saj se niti dr. Seipel ni-
kdar ni izrazil proti njemu —, pač pa so obojali
samo nerodno Schobrovo taktiko v tem pogledu.

Upali so tudi na južni Tirol! Ostalo je seveda
vse pri obljubah, ki jih v Rimu tako radi delijo.

Načrt carinske zveze z Nemčijo je bil menda
izključno Schobrova zamisel. Zanj je dr. Schober
pridobil še nemškega zunanjega ministra Curtiusa
in marca lanskega leta sta oba v vprav germanskim
zanosom planila z njim na dan. Francoski diplomati,
ki se sicer radi smatrajo za dobro informirane in ki
jih je ta nenadna poteza iznenadila, niso mogli do
danes odpustiti dr. Schobru zaradi te pljuske. Po
hlaščih razsodihi sta moral dr. Curtius in Schober
preklicati v Zenevi načrt za carinsko zvezo in s tem
javno priznati polom svoje zunanje politike. Dr.
Curtius je pod pritiskom nemškega javnega mne-
nja podal ostavko. Njemu bi bil moral slediti tudi
dr. Schober, toda ta se ni mogel odločiti za ostavko
in si s tem prihraniti današnje razočaranje.

Da ni dr. Buresch že prej odstranil Schobra
iz vlade, je gotovo kriva notranja politična konstela-
cija. Saj se je to prav zdaj pokazalo, ko je moral
kanceler sestaviti le manjšinsko vlado, ki nima brez
Schobrovih Velenemcev niti večine v zbornici. V resnici
razpolaga danes Bureschova vlada samo s
75 glasovi — 73 krščanskih socialcev in 2 landbun-
dovca — medtem ko šteje opozicija 17 Velenemcev,
66 socialnih demokratov in 8 pristašev Heimat
bloka. Vlada je torej navezana na podporo opozi-
cije, to je ali Velenemcev ali socialnih demokratov.
Manjšinska vlada je bila pač skrajni izhod iz krize
in dr. Buresch je gotovo nerad sestavil takšno vlado.
Kljub temu ni njen položaj tako slab, ker se niti
Velenemci niso definitivno izrekli za sistematično
opozicijo in tudi socialni demokrati ne bodo brez
premisleka glasovali proti vladi; kajti parlamen-
tarec Buresch jim je vedno ljubiši kakor »diktor«
Seipel, ki bi lahko stopil na Bureschovo mesto. Si-
cer se zmislo parlamentarno zasedanje zaključuje že

Vojna vihra se ne bo ustavila

Japonska načeloma odklanja vmešavanje velesil in namerava korakati
tudi proti Peking

Negativen odgovor Japonske na anglo-ame- riško demaršo

Velik pesimizem v Zenevi

Zeneva, 4. febr. Anglija in Amerika, katerima
se je pridružila tudi Francija, sta, kakor znano, Ja-
ponski in Kitajski predlagala, da naj vse sovražno-
sti ustavita, svoj medsebojni spor tako glede Sang-
haja kakor glede Mandžurije pa naj rešita v spo-
razumu z evropskimi velesilami in Ameriko.

Dočim je kitajska vlada ta predlog velesil brez
pridruška sprejela, je japonski zunanji minister Jo-
šizava danes »Reuterju« izjavil, da Japonska ne
more sprejeti predlogov Velike Britanije, Francije
in ameriških Združenih držav glede dogodkov v
Sanghaju v predlagani obliki. Jošizava je dalje izja-
vil, da Japonska zlasti ne more sprejeti pete klav-
zule teh predlogov, ker Japonska nikoli ne bo pri-
stala na intervencijo tujih držav glede ureditve
sanghajskega in mandžurskega vprašanja. Minister
je na koncu dejal, da bo ponovno povabil k sebi an-
gelskega, francoskega in ameriškega poslanika, da
se z njimi razgovori glede teh predlogov.

Zaradi tega odklonilnega stališča Japonske se
v mednarodnih krogih presoja položaj na Kitajskem
zelo pesimistično. Pričakovani efekt zadnje britan-
sko-ameriške demarše, kateremu so se pridružile
vse velesile, je izostal, čeprav je Kitajska gladko
sprejela vseh pet točk. Japonska odbija peto točko,
ki zahteva nujna pogajanja s posredovanjem ne-
vtrajnih opazovalcev, bodisi z velesilami ali pa z
Zvezo narodov. Razen tega so snoči japonski dele-
gati v Zvezi narodov obiskali generalnega tajnika
Zveze narodov sir Erica Drummonda in mu izja-
vili, da Japonska odklanja uporabo člena 15 pakta
Zveze narodov, ki se razteza na vso Japonsko in
Kitajsko, ter zahteva, da se ta člen sme nanašati le
na dogodke v Sanghaju. Japonska torej želi dogo-
dke v Sanghaju popolnoma odcepiti od dogodkov v
Mandžuriji, za katere dopušča posredovanje le na
podlagi člena 11 pakta Zveze narodov. Ta diplo-
matski trik ima najbrž za cilj, da Japonska dobi čas
za okrepitev svojih čel. Japonci okupirajo ustje reke
Jangeekjanga, v katerem je sedaj vsidrano tudi
mednarodno brodovje, ter se pripravljajo za novo
akcijo proti Peking. To povzroča Američanom in
Angličem velike skrbi. V Zenevi se z gotovostjo
računa na kitajsko-japonsko vojno, ki bo prej ali
slej izbruhnila v vsej svoji grozoti.

Prej se morajo umakniti Kitajci

London, 4. febr. tg. V »Timesu« se objavlja
intervju japonskega zunanjega ministra Jošisave,
ki izjavlja, da je treba bistveno ločiti zmede v Sang-
haju in spor v Mandžuriji, če se hoče odstraniti
obstoječe nesporazumljenje. V Sanghaju pomenijo
gospodarski in politični interesi za Japonsko živ-
ljenjsko vprašanje. Vojna dejanja so se začela s tem,
da so Kitajci streljali na japonske mornarje. Pre-
den bo Japonska umaknila svoje čete, se mora var-
nost japonskih državljanov zagotoviti s tem, da se
umaknejo kitajske čete. Potem ko bo japonski kabi-
net odobril odgovor, bo Japonska odpovedala svoj
odgovor na anglo-ameriške zahteve v petek po-
tom poslanikov. Če Kitajci ustavijo sovražnost, je
pripravljena tudi Japonska, da ustavi svoje voja-
ške operacije. Če pa se kitajske čete ne umaknejo
popolnoma, se Japonska ne more obvezati, da ne
bi pošiljala nadaljnjih ojačenj. Japonska bi tudi
bila pripravljena smatrati japonski del mednarod-
nega mesta za nevtralnno ozemlje. Razpravljala bo
tudi o ustanovitvi nevtralne cone in predlagala,
naj bi bila taka nevtralna cona široka 20 kitajskih
milj. Toda proučevanje in rešitev mandžurskega
vprašanja potem nevtralne komisije pa je za Ja-
ponsko nesprejemljiva.

„Times“ pregovarja Japonce

London, 4. febr. Glede na pomisleke Japonske
proti 5. točki angloameriških predlogov, kako naj
se spor med Kitajcem in Japonsko v celoti poravnava
s posredovanjem velesil, objavlja »Times« uvod-
nik, v katerem trdi, da so pridruški Japonske v
tem oziru sad nesporazuma. Komisija DN pod
predsedstvom lorda Lyttona, ki je bila imenovana,
da kitajsko-japonski spor v celoti preišče, je bila
— tako poudarja »Times« — imenovana s pristan-
kom japonskih in kitajskih zastopnikov DN. Zato
sta njena avtoriteta in delokrog nesporna. Obe vla-
di sta se že obvezali, da bosta komisiji na vse
načine olajšali delo in ji dali na razpolago vse
potrebne informacije. Delokrog komisije je tak, da
ne pripušča nobenega dvoma, da je njena naloga

15. februarja in pomladansko se prične šele dne
15. aprila, tako da bo Bureschova vlada v miru ži-
vela vsaj dva meseca.

končnoveljavna in temeljna rešitev mandžurskega
vprašanja. Člani komisije gredo na Daljni vzhod
kot prijatelji in ne kot sodniki. Odhajajo brez
predsodkov. Glavna naloga Lyttonove komisije je,
da očrta smernice za sporazum. Če bo komisija,
zaključuje list, uživala primerno podporo in razu-
mevanje, more postati važen mejnik v zgodovini
vzhodne Azije. Tako »Times«.

Težko, da bi ti razlogi kaj vplivali na japon-
ske militariste.

Odgovor Japonske: nove vojaške odredbe

Tokio, 4. febr. Ž. Vlada je imenovala za načel-
nika generalnega štaba mornarice prince Fušimi.
Imenovanje člana cesarske hiše na to mesto se zelo
komentira. Dosedanji načelnik viceadmiral Tani-
guči je upokojen.

Vlada je nadalje odpoklicala dosedanjega po-
veljnika japonske eskadre pred Sanghajem admi-
rala Siosava in na njegovo mesto imenovala admi-
rala Nomura. Takoj nato se je razširila vest, da je
admiral Siosava izvršil nad seboj harakiri, kar pa
glavni stan demantira. Vendar pa je vest jako ver-
jetna.

V Sanghaju je sedaj izkrcanih 5000 mož ja-
ponske mornarice in mornariške infanterije. Vojni
letal ima japonska eskadra 150. Nadaljnja ojačenja
so odvisna od tega, ali se bodo kitajske čete umak-
nile iz Sanghaja ali ne.

V Sanghaju se borijo naprej

Sanghaj, 4. febr. Frontna črta, na kateri se
sedaj vršijo boji med japonskimi in kitajskimi če-

Francoska ofenziva v Zenevi

Najprej varnost . . .

Zeneva, 4. febr. Takoj po začetku razorožitvene
konference se je pričela huda diplomatska borba
med predstavniki velesil in manjših držav, ki se
naslanjajo nanje. Delegacije se že cepijo v posa-
mezne tabore. Opazili so takoj, da so se vrgli Fran-
cozi z vso silo v boj za svojo tezo o varnosti. Po-
sebnost delavnosti razvija Tardieu. Nemci so že pri
prvih debatah zahtevali, naj se takoj osnujejo teh-
nični pododbori, ki naj bi se bavili s proučevanjem
posameznih vprašanj razorožitve. Francoska dele-
gacija se je temu predlogu uprla, češ, da je treba
problem razorožitve rešiti najprej v načelu. Fran-
cozi hočejo dati pri obravnavanju problema razoro-
žitve prednost političnim vprašanjem pred tehni-
nimi. Tardieu bo takoj po pričetku javne razprave
predložil francoski načrt, ki sloni na znani tezi, da
je razorožitev odvisna od varnosti. Prej je treba
državam s katerimkoli sistemom zagotoviti var-
nost. Iz francoskih vrst poročajo, da bodo Fran-
cozi v tem pogledu zelo širokogrudni in da so pri-
pravljeni pristati na znani zvezniški pakt iz leta
1924., ki je delo levičarsko usmerjenih državnikov.

Med francosko delegacijo in predstavniki Male
antante ter Poljske se vršijo razgovori za skupen

tami, je najdaljša, odkar se vršijo boji med obema
armadama. Japonci so najprej naperili svoje na-
pade proti severnemu kolodvoru v Sanghaju. Nato
so Kitajci poslali ojačenja. Položaj japonskih čet
je kritičen, ker v sedanjem trenutku ne razpolo-
gajo z nobenimi ojačenji, ki pa bodo kmalu prišla.
Japonski glavni stan leži sredi obstreljevanega
pasu. Ameriški poslanik je v imenu diplomatskih
zastopstev ostalih držav vložil nov protest proti
Japonski, ker porablja mednarodno naselbino za
svojo operacijsko bazo.

Amerika bo unovič energično protestirala

Washington, 4. febr. Ž. Državna vlada bo za-
radi nepopustljivega stališča Japonske in zaradi
nastalega nevarnega položaja poslala novo pro-
testno noto ter energično zahtevala, da Japonska
takoj preneha z vojaškimi akcijami.

London, 4. febr. Ž. Iz Sanghaja poročajo, da je
včeraj prispel v Sanghaj admiral Taylor in sicer
z ladjo Houston. Z njim je priplulo v Sanghaj 15
ameriških torpednih rušilcev.

Tudi v Peking so Japonci „ogroženi“

Pariz, 4. febr. Ž. Agencija Indo-Pacifik poroča,
da je japonski konzul v Peking prosil japonsko
ministrstvo, da takoj pošlje v Peking svoje čete, ker
da so ogroženi interesi japonskih državljanov. V
političnih krogih smatrajo to zahtevo za provoka-
cijo, ker vlada v Peking popoln mir.

Francoska teza

Zeneva, 4. febr. Ž. Na današnji seji razoro-
žitvene konference so bila sprejeta poročila provi-
zornih odborov, ki so izdelali predloge za organi-
zacijo dela konference. Izvoljenih je bilo tudi 14
podpredsednikov, med katerimi se nahajajo pred-
stavniki vseh velesil, med katerimi sta tudi za-
stopnika Amerike in Rusije. Splošna diskusija se
bo pričela v ponedeljek popoldne. Konferenco bo
otvoril britanski zunanji minister Simon, ki pride
v soboto v Zenevo. Takoj nato bo sporočil fran-
coski državnik Tardieu tezo, ki jo zastopa Fran-
cija, da je razorožitev politični in ne tehnični pro-
blem. To pomeni, da je brez garancij za sigurnost
razorožitve nemogoča. V torek bo govoril ameriški
delegat Gibson, nato pa bodo govorili zastopniki
ostalih držav. V začetku prihodnjega tedna bo kon-
ferenca dosegla vrhunec, ker bodo tedaj že enkrat
pojasnjena vsa nasprotstva med stališči posameznih
držav.

Italija se je že oglasila

Hoče imeti tako veliko armado, kakor najmočnejša država v Evropi

Rim, 4. febr. Ž. Vojaška revija, »Esercito e
Nazione« objavlja pismo Mussolinija, ki ga je po-
slal ravnatelju te revije. V tem pismu pravi Musso-
lini, da se je v l. 1932, to je na deseto obletnico
fašistične ere, sestala razorožitvena konference.
Vojaški problemi so prišli na površje kakor nikdar
doslej in so na dnevnem redu svetovne diskusije.
Potrebno je torej te probleme proučiti in popula-
rizirati. Tudi ostali fašistični listi, kakor »Tribu-
na«, »Popolo d'Italia« in »Giornale d'Italia«, pri-
našajo poročila iz Zeneve, poudarjajoč, da je ita-
lijska delegacija zelo aktivna. Italijanski delegati
imajo stalne konference in pripravljajo material.
Grandi je konferiral z britanskim ministrom za
dominjone Thomasom in nemškim delegatom Na-
dolym. Sestal se je tudi s Hendersonom, danes
pa je konferiral s francoskim ministrom Tardieu-
jem in ostalimi delegacijami. Italijanska delegacija
še ni odkrila vseh svojih kart, ker se vsi priprav-
ljajo in nihče se ne bo točno izrazil. Italijanska
delegacija pričakuje, da najprej prične drugi, na-
kar bo, podvzela protiofenzivo. »Tribuna« prinaša,
da je Mussolini izjavil, da bo Italija svoje oboro-
ževanje reducirala na minimum, toda pod pogo-
jem, da store isto druge države, tako da bo vo-
jaška moč Italije enaka najmočnejši državi na ev-
ropskem kontinentu. V vprašanju reparacij in voj-
nih dolgov je Italija istotako pripravljena na radi-
kalno rešitev.

Nemški predlogi

Zeneva, 4. febr. tg. Med ameriško in ita-
lijsko delegacijo so se začeli prav živahni stiki
in se zdi, da so privedli do nekega zbližanja med-
sebojnih stališč. Del nemških predlogov za izvrši-
tev razorožitve bo nemški državni kanceler dr. Brü-
ning predlagal že v splošni razpravi. Nemški pre-
dlogi bodo v glavnem merili najbrže na to, da se

doseže čim večja prepoved porabe letalstva v voj-
ni in metanja bomb, da se odpravi vse težko na-
padno orožje, to je težka artiljerija in tanki, da
se seveda tudi prepove vaak napad s plinom itd.

Berlin, 4. febr. tg. Nemški državni kanceler
dr. Brüning bo v soboto odpotoval v Zenevo in
bo v torek govoril na razorožitveni konferenci o
stališču Nemčije glede razorožitvenega problema.
V torek zvečer pa se bo zopet vrnil v Berlin.

Stanje faš. mladinskih organizacij

Rim, 4. febr. Ž. Državni podtajnik za fizično
vzgojo mladine je poslal predsedniku vlade Musso-
liniju obvestilo o današnjem stanju fašističnih mla-
dinskih organizacij. Po tem poročilu šteje Ballila
798.544 članov, avangarda 235.828 članov, organiza-
cija mladih Italijank 682.732 članice in organizacija
mladih Italijank 90.329 članice. Skupno štejejo faš-
istične mladinske organizacije 1.757.433 članov in
članice. V preteklem letu je število članov pri teh
organizacijah naraslo za 676.211 članov.

Francoski ukrepi v varstvo valute

Pariz, 4. febr. tg. Francoska vlada je sklenila,
da bo za zunanje trgovinske odnose z onimi drža-
vami, s katerimi so plačila v inozemstvo omeje-
na z omejitvami deviznega prometa, ustanovila
uradno koncentracijsko blagajno, ki bo v pariški tr-
govski zbornici. Najprej se bo začel tak koncentra-
cijski promet z Avstrijo, nameravajo se pa skleniti
slični dogovori z Madžarsko, Jugoslavijo, Češkoslo-
vaško, Finsko, Latvijo, Estonsko, Čile in Brazilijo.
S tem hoče Francija zavarovati valuto na zlati pod-
lagi.

Apostolski administrator na Reki

Reka, 4. febr. Ž. Papež je imenoval za apostol-
skega administratorja reške škofije dr. Meechia.

Novi proračun - bistveno zmanjšan

Poročilo finančnega ministra o proračunu - Znižane plače in tudi stvarni izdatki zmanjšani skoro v vseh ministrstvih

Belgrad, 4. febr. 1. Finančni minister je poleg svojega zakonskega predloga za novi proračun podal tudi poseben ekspoze, v katerem razlaga posamezne postavke v novem proračunu. Ekspoze je zelo obširen. Iz njega povzemamo sledeče misli:

Pod pritiskom sedanje še vedno trajajoče svetovne gospodarske krize in posebno pod pritiskom raznih mednarodnih ukrepov finančnega značaja, v katerih je vključen tudi nemški moratorij, je postalo tudi ravnotežje našega državnega proračuna za lansko leto kočljivo. Skoro ni postavke v proračunu, ki ne bi bila prizadeta radi nenadnega odpada vsote, katero bi morala Nemčija plačati v postavki reparacij. Kljub temu, da naša država ni mogla in ni smela priznati Hooverjevega načrta, je kraljevska vlada takoj storila prve korake, da se v zadnjem trenutku v proračunu izvede gotova zmanjšanja, ki so dosegla vsoto 714.825.587 Din. Od te vsote je privarčevala državna uprava Din 305.229.587, ostalo so privarčevale razne državne ustanove. To prizadevanje kraljevske vlade, da pravočasno zmanjša svoje državne izdatke in se prilagodi novim razmeram, nastalim radi gospodarske krize in Hooverjevega načrta, je imelo za posledico, da se gospodarska kriza pri nas ni toliko čutila kakor pri drugih narodih in da naš državni proračun ni padel iz ravnotežja, da torej za naše državno gospodarstvo niso nastale iz tega nobene usodopolne posledice.

Nezaupanje prešlo

Ravno tako je tudi kriza nezaupanja, ki je napadla skoro vso Evropo, že prešla našo državo. S pravočasnimi ukrepi naše države in z raznimi inozemskimi arangementi, s katerimi so nam bili dovoljeni razni krediti, se nam je posrečilo prebiti tudi to krizo nezaupanja brez velikih sunkov. V najkritičnejšem momentu te krize je naš dinar ostal trden in čvrst. Kriza se je pri nas le nekoliko čutila v položaju bančnih kreditov.

Dne 28. junija 1931, torej na dan, ko se je naš dinar stabiliziral v višini 26.295 miligramov čistega zlata, je znešala rezerva naše Narodne banke Din 1.240.000.000. Iz buletina Narodne banke od dne 30. septembra 1931 se vidi, da je bila zlata podloga kljub krizi povečana na 1.075.000.000 Din, oziroma, da se je povečala za 11 milijonov Din, ako jo primerjamo s stanjem meseca junija. To povečanje zlate rezerve v Narodni banki je najboljši dokaz za to, da kriza ni oslabil čvrstosti našega dinarja in da je stabilizacija dinarja prišla pravočasno.

Politika varčevanja

Posebno težke ekonomske razmere, v katerih se nahajamo danes, že same po sebi nalagajo dolžnost, da se zaradi njih resno pobrigamo za zdravo proračunsko politiko. Kakor je že uvodoma povedano, je vlada začela že v preteklem proračunu zelo varčevati. Ako pa hočemo nadaljevati proračunsko politiko v bodočem proračunu, moramo nadaljevati z varčevanjem v isti smeri ko doslej. Z radikalnim zmanjšanjem državnih stroškov in z izrednimi ukrepi, katere nam diktira sedanji gospodarski položaj, hoče kraljevska vlada doseči samo to, da se fiskalna obremenitev našega naroda postavi na kolikor mogoče nizek nivo. To politiko varčevanja in to zmanjšanje fiskalne obremenitve nam diktirajo sedanje gospodarske in finančne razmere.

Predlog finančnega zakona o proračunu je sestavljen tako, da odgovarja najnovejšim kontroliranim podatkom, kateri so služili finančnemu ministru in kraljevski vladi za to, da je v bodočem proračunu mogla prilagoditi državne izdatke državnim realnim dohodkom. Pri sestavljanju novega proračuna smo torej računali s sedanjim gospodarskim položajem, in sicer do skrajnih mej tudi glede državnih potreb, in v tem pogledu lahko rečemo, da je proračun popoln, ker vsebuje vse neobhodne redne državne stroške. Državne potrebe, za katere prosí kraljevska vlada kredit od narodne skupščine, so velike. Predlogi, ki so bili sestavljeni prvotno, so presegali vsoto 15 milijard.

Vrhovna državna uprava

Za to postavko je bilo v prejšnjem proračunu stvarno izdanega 308.409.794 Din, med tem ko bo izdanega po proračunu, kateri je sedaj pred narodno skupščino, 259.910.427 Din. Končno predlagani proračun pa znaša samo 153.151.277 Din, torej manj za 106.759.150 Din. Glavno zmanjšanje je bilo mogoče radi tega, ker državne dotacije za samoupravna telesa ni več v novem proračunu.

Pokojnine in invalidnine

Kredit, predviden v sedanjem proračunu za izplačanje pokojninskih obveznosti, znašajo Din 814.972.878 ter so bili v teku preteklega leta povečani še za 141.001.858 Din. Skupna vsota odobrenih kreditov za pokojninske obveznosti znaša 885 milij. Din. Za invalidske podpore in za razne invalidske doklade je bilo v preteklem proračunu stvarno izdanih 113.750.771 Din, med tem ko je v bodočem proračunu odobrenih 150 milij. Din in za odkup invalidnin še posebej 20 milij. Din.

Državni dolgovi

Po lanskem proračunu je bilo stvarno stanje za državne dolgeve 1.093.003.990 Din, med tem ko je v sedanjem proračunu odobrenih 1.220.395.784 Din. To povečanje državnih dolgov v novem proračunu je bilo potrebno zaradi novih državnih obveznosti v inozemstvu in zaradi odplačila prejšnjih inozemskih posojil. K tej postavki je treba omeniti: Novi kredit je namenjen za amortizacijo 7% mednarodnega stabilizacijskega posojila v znesku 171.031.453,59 Din kot prvi obrok, katerega imamo plačati francoski vladi za posojilo v znesku 300 milijonov francoskih frankov, katero je dobila naša vlada iz Francije v letu 1931. Iz tega razloga so torej krediti za državne dolgeve povečani.

Pravosodno ministrstvo

Znižanje izdatkov v tem ministrstvu se je izvršilo pri osebnih in materialnih stroških. Osebnih stroškov so bili znižani radi zmanjšanja uradniških plač in draginskih doklad. V novem proračunu izlozene krediti za vrhovni zakonodajni svet v znesku 1.500.000 Din, ker je ta svet ukinjen. Kar se tiče materialnih stroškov, so zmanjšani krediti v postavki administrativnih, potnih, selitvenih stroškov itd. Krediti za kaznilnice so zmanjšani za 9.408.894 Din. Krediti za sodišča prve stop-

nje in okrajna sodišča na ozemlju apelacijskih sodišč v Belgradu in Skoplju pa so bili povečani za 14.000.000 Din. To povečanje je bilo potrebno, ker je bilo tam ustanovljenih 78 novih okrajnih sodišč. Novi so krediti 4.649.923 Din za oddelek vrhovnega državnega tožilstva pri kasacijskem sodišču v Belgradu in pri višjem državnem tožilstvu v Belgradu in Skoplju.

Kar se tiče verskih uprav, so bili osebni stroški zmanjšani zaradi zmanjšanja uradniških plač. Sedanje materialne postavke verske uprave pa so bile mogoče, ker so se stroški prilagodili današnjim potrebam.

Redukcije izdatkov v prosvetnem ministrstvu

V lanskem proračunu je bilo izdanih Din 826.046.443, po današnjem proračunu pa so odobreni krediti v znesku 805.077.376 Din, torej so zmanjšani za 89.223.570 Din. Največje zmanjšanje stroškov pa se je izvršilo v osebnih izdatkih radi zmanjšanja uradniških plač. Razen tega so bile dosežene občutne redukcije z ukinjenjem večjega števila ustanov za višje, srednje in strokovne šole kakor tudi glede meščanskega šolstva. Skupni efekt navedenih redukcij znaša 51.826.727 Din.

Zunanje in notranje ministrstvo

Poleg zmanjšanja osebnih stroškov se je v novem proračunskem predlogu izvršilo tudi ukinjenje nekaterih ali obstoječih ali projektiranih diplomatskih zastopstev. V zadnjem proračunu je znašalo število uradništva 623 oseb, med tem ko je v novem proračunu predviden kredit samo za 365 uradnikov, kar pomeni redukcijo 58 diplomatskih uradnikov. Reducirani so: 1 poslanik-minister, 1 poslanik, 2 delegata, 1 namestnik delegata, 1 generalni konzul, 4 konzuli, 8 tajniki, 1 pisar in večje število manipulativnih pripravnikov in dnevnščarjev.

Notranje ministrstvo. Osebnih stroškov so bili v tem resoru znižani za skupno 16.087.240 Din.

Velike redukcije v finančnem ministrstvu

Poleg zmanjšanja osebnih stroškov so bili v tem resoru tudi ukinjeni davčni inspektorati in znatno zmanjšano uradniško osebje, in sicer: 252 uradnikov, 135 pripravnikov, 808 zvančnikov, 27 služiteljev, 664 dnevničarjev, tako da znaša skupno število reduciranih uradnikov 1856 oseb.

Uprava državnega monopola. Tudi tu se je izvršilo varčevanje v skupnem znesku 4.093.000 Din.

Vojno ministrstvo

Stvarno je bilo lani izdanih 2.413.840.789 Din. V predloženem proračunu pa so odobreni krediti za 2.595.906.592 Din. Vojno ministrstvo je predlagalo 2.132.293.863 Din, kar bi pomenilo, da so se stroški v tem resoru znižali za 463.612.729 Din, ali za 17,85 odst. Zmanjšanje je bilo mogoče v postavki osebnih in materialnih stroškov.

Seja narodne skupščine

Belgrad, 4. februarja 1. V začetku seje narodne skupščine, ki je bila otvorjena ob pol 11, je bilo sporočeno narodnim poslancom, da predlaga gozdarski minister zakon, ki naj omogoči, da bi se siromašnim delavcem dala zaštetni kurjava iz državnih gozdov, in drugi zakon, ki bi oprostil vse denarne kazni, ki so nastale vsled škod, napravjenih po državnih gozdovih. Minister dr. Šibenik je nato utemeljeval nujnost teh predlogov, ker položaj siromašnih delavcev zahteva nujno pomoč. Oba predloga je z »živio« kljucirala narodna skupščina sprejela. Predsednik skupščine je predlagal, naj se za predložene zakone izvolijo posebni odbori, kakor to določa čl. 52 parlamentarnega poslovnika.

Nadalje je bilo sporočeno skupščini, da je minister za trgovino in industrijo predložil zakonski načrt za ustanovitve gospodarskega sveta kraljevine Jugoslavije, ki se naj predloži posebnemu, nalašč za to izvoljenemu odboru.

Kmetijski minister je nato sporočil, da se nahajajo v upravnem odboru Privilegirane agrarne banke sledeči gospodje poslanci: dr. Srškić, dr. Šibenik in Dragutin Kovačević. Prva dva sta vložila ostavko na svoja mesta, glede tretjega pa se stavlja vprašanje na skupščino, ali naj še nadalje ostane v upravnem odboru. Nato je tajnik skupščine predčital še nekaj objav, kakor poročilo o konstituiranju imunitetnega odbora, v katerem se nahaja poslanec Gajšek, ter večje število prošenj in pritožb, ki se tičejo ureditve pokojnin, invalidnin, zastalosti plač in slično. Naslednje poročilo se tiče ostavke na poslanski mandat Dragice Leovca iz Belega Manastirja, katerega pride zamenjati njegov namestnik Kunović. Za tem je predsednik narodne skupščine izjavil, da preide na dnevni red.

Prva točka je bilo poročilo verifikacijskega odbora, druga točka pa se je počela z izvolitvijo odbora za proučevanje posameznih zakonskih predlogov, ki so bili predloženi s strani raznih ministrstev. Temu odboru, kateremu je poverjeno proučevanje zakonskih predlogov o srednjih tehničnih šolah, je predložena samo ena lista, katero skupščina v smislu poslovnika sprejme z aklamacijo. V tem odboru se nahajata tudi dr. Stane Rape in dr. Anton Krejči.

Za prvi zakonski predlog gozdarskega ministra je istotako predložena samo ena lista, ki je bila sprejeta z aklamacijo s strani narodnih poslancev. V tem odboru se nahajajo med 21 člani tudi Jože Pahernik. Za drugi zakonski predlog gozdarskega ministra o gozdovnih škodah je predložena samo ena lista odobrnikov, v kateri se ne nahaja noben poslanec iz dravske banovine. Predsednik skupščine je nato zaukazal izvolitvi odborom v smislu čl. 63 poslovnika, da se morajo takoj konstituirati in predložiti poročilo o zakonskih predlogih, kateri jim pripadajo, do ponedeljka 8. februarja popoldne. S tem je bil dnevni red seje narodne skupščine izrpan in seja se je zaključila ob 10.55 popoldne.

Popoldne se je narodna skupščina sestala ob 4.35. Tajništvo je prečitalo zapisnik o prvi seji. Nato je sledilo poročilo o ostavki štirih narodnih poslancev na župnanska mesta, kar je skupščina soglasno sprejela. Poslanec Petrovič odstopa kot član upravnega sveta Državne hipotekarne banke. Nato je bilo sporočeno poslancom, kako so se posamezni odbori

Gradbeno ministrstvo

Stvarno je bilo izdanih v tem resoru lani 271.143.080 Din, po sedanjem proračunu pa znaša stroški 80.356.763 Din. Zmanjšali so se osebni stroški. Kar pa se tiče materialnih stroškov, se mora omeiti, da so bili nekateri mogoči zaradi padca delavskih plač in zaradi padca cen za material, ki se rabi v tem resoru za vzdrževanje državnih cest in mostov. Razen tega so bile zmanjšane tudi investicije tega resora v znesku 15.807.623 dinarjev.

Prometno ministrstvo

Stvarno je bilo izdanih lani 156.788.569 Din. Današnji proračun je zmanjšal za 76.594.723 Din. Osebnih stroškov so zmanjšani za 87.857.804 Din. V oddelku za gradbo železnic je bil namreč vnesen nov kredit skupno za 39.950.650 Din in sicer za požarevsko železnico. Razen tega so vneseni krediti za sledeče proge: Belgrad-Pančevo-Zamost na Donavi v znesku 3.800.000 Din, nadalje za progo Lažva-Bileće 750.000 Din, za dovršenje tunela v Saranovu 15.550.000 Din, za mostove čez Donavo na progi Belgrad-Požarevac-Bukarešt 2 milij. Din itd. Akoravno so bili zmanjšani osebni in kolikor mogoče tudi materialni stroški, je vlada kljub temu vpoštevala prometne potrebe kakor tudi potrebe za izpolnitev poštne, brzojavne in telefonskega prometa. V tem resoru je reduciranih 189 uradnikov.

Druga ministrstva

Kmetijske ministrstvo. Tu je bilo izdanih lani 88.594.024 Din, po novem proračunu znaša zmanjšanje 38.580.308 Din.

Trgovinsko ministrstvo. Lani je bilo stvarno izdanih 58.901.689 Din. Po novem proračunu znaša zmanjšanje 20.586.234 Din.

Gozdarsko in rudarsko ministrstvo. Stvarno je bilo izdanih lani za gozdove 104.677.337 Din, za rudarstvo pa 346.237.648 Din. Po novem proračunu znaša celokupno zmanjšanje 96.932.191 Din, kar pomeni, da so bile v tem resoru črtane vse državne investicije.

Socialno ministrstvo. Stvarno je bilo izdanih lani 225.820.271 Din. Po današnjem proračunu so zmanjšani izdatki za 66.347.141 Din. V bolnišni-higijenskih ustanovah je bilo v lanskem proračunu izdanih 45.849.506 Din. Novi proračun je to postavko zmanjšal za 10.065.811 Din.

Rezerzni krediti

Proračunski rezervni krediti, dovoljeni po zakonu o državnem računovodstvu, so potrebni za nepredvidene državne stroške. Skupna vsota kreditov za take nepredvidene državne stroške odnosno rezervni krediti znaša po novem proračunu 30 milijonov Din, torej 10.000.000 Din manj kakor lani. V zaključnih besedah finančni minister obširno podpira željo, ki jo je imela vlada da na eni strani zmanjša obremenitev naroda, in da na drugi strani kolikor mogoče podpre vse one ustanove, ki so potrebne za gospodarski in kulturni razvoj našega naroda.

Zakonski predlog o gospodarskem svetu

Belgrad, 4. febr. 1. § 1. V smislu čl. 24. ustavnega zakona se ustanavlja gospodarski svet s sedežem v Belgradu. Gospodarski svet je samostojno po-svetovalno telo in stroške za osebne in materialne izdatke gospodarskega sveta se vnese v državni proračun.

§ 2. 1. Gospodarski svet bo na zahtevo kraljevske vlade dajal svoje strokovno mnenje o zakonskih načrtih, s katerimi se bodo urejale javne finance, davke, trošarine, carino in slično.

2. Ministrski svet na predlog resor. ministrstva lahko sklepa, da se oddajo gospodarskemu svetu v presojo tudi načrti in navedbe ter pravilniki za spremembo zakonov o predmetih, ki so omenjeni v prvem odstavku.

3. Ministrski svet lahko dostavi gospodarskemu svetu v strokovno presojo tudi konkretna vprašanja splošne gospodarske in socialne politike.

4. Narodna skupščina ali senat lahko skleneta, da se za gotove predloge zahteva strokovno mnenje gospodarskega sveta preje, nego pridejo pred narodno skupščino ali senat.

5. Gospodarski svet lahko na svojo lastno iniciativno stavi vprašanje o predmetih, omenjenih v odstavku prvem, na dnevni red in predlaga kraljevski vladi svoje strokovno mnenje ter priporočila pri-merne korake.

§ 3. Gospodarski svet mora dati svoje strokovno mnenje v teku enega meseca. Kraljeva vlada, oziroma narodno predstavništvo, lahko odobri podaljšanje tega roka, oziroma lahko odredi skrajšanje tega roka, vendar pa nikdar in v nobenem slučaju ne sme biti manjši od 14 dni. Ako je kraljeva vlada zahtevala od gospodarskega sveta strokovno mnenje o kakem zakonskem predlogu, potem mora to mnenje predložiti narodni skupščini ob enem z zakonskim predlogom.

§ 4. Gospodarski svet ima pravico, da preko pristojnega ministrstva zahteva od državnih, banovinskih in samoupravnih oblasti kakor tudi od javnih ustanov vsa za studij potrebna pojasnila.

Članstvo gospodarskega sveta

§ 5. Gospodarski svet sestavljajo zastopniki gospodarskih ustanov in strokovnjaki v gospodarskih in socialnih vprašanjih, ki so v tem zakonu našeta. Za člane gospodarskega sveta se sme postaviti vsakega jugoslovanskega državljan, ki je s svojim dosedanjim delom dokazal, da se razume na gospodarska in socialna vprašanja, da je star 35 let in da uživa vse državne pravice. Vsak član ima svojega namestnika.

§ 6. Mandat traja tri leta in preneha s smrtjo, iz gubo državljanstva ali častnih pravic, z ostavko ali pa z uradno razrešitvijo vsled nezmoglosti.

§ 7. Članstvo v gospodarskem svetu je častna dolžnost. Člani, ki stanujejo izven Belgrada, imajo brezplačne vozovnice ter prejemajo za potovanje posebne dnevnice, katere bo določil ministrski svet. Člani gospodarskega sveta ne odgovarjajo pred sodiščem za izjave, ki so jih podali. Obvezani so, da varujejo uradno tajnost glede vseh dejstev zaupnega značaja, za katera so zvedeli za časa vršitve svoje dolžnosti.

§ 8. Člane gospodarskega sveta postavlja predsednik ministrskega sveta po zaslišanju ministrskega sveta samega. Gospodarski svet sestoji iz 60 članov in ravno toliko namestnikov, in sicer 24 zastopnikov kmetijstva in gozdarstva, 16 zastopnikov iz industrije, trgovine, obrti, pomorstva, ban-karstva in rudarstva, 5 zastopnikov delavstva in privatnih nameščencev ter 15 zastopnikov javnih gospodarskih delavcev in strokovnjakov, kakor so to pravniki, inženjerji, zdravniki in častniki. Razen poslednjih 15 postavlja predsednik vlade vse druge iz vrst njihovih strokovnih organizacij.

§ 9. določa, da lahko gospodarski svet pokliče na sodelovanje od slučaja do slučaja posebne strokovnjake, ki imajo pravico do pismenih in do u-stemenih referatov ter uživajo glede denarnih odškodnin iste pravice kakor redni člani.

Organi gospodarskega sveta

§ 10. določa, da so organi gospodarskega sveta sledeči: plenum gospodarskega sveta, predstavništvo, ki sestoji iz predsednika, dveh podpredsednikov in dveh tajnikov, izvršni odbor, ki sestoji iz predstavništva in še sedmih članov, izbranih iz plenuma gospodarskega sveta.

§ 11. določa, da se gospodarski svet skliče na svoje redno zasedanje 1. oktobra vsakega leta. Izredne seje se bodo vršile samo na poziv kraljeve vlade, oziroma, kadar bo izvršilni odbor to sklenil z odobranjem vlade.

§ 13. določa, da smejo sejam gospodarskega sveta prisostvovati samo polnomočni člani gospodarskega sveta. Pravico do govora in do dajanja izjav pa imajo poleg tega vsi člani kraljeve vlade, ministrski zastopniki in eksperti, poklicani od gospodarskega sveta. Člani narodnega predstavništva lahko prisostvujejo sejam, ne smejo pa niti govoriti niti glasovati.

§ 14. določa, da plenum gospodarskega sveta lahko polnomočno rešuje vsa vprašanja, kadar je prisotnih najmanj tretjina vseh članov.

§ 15. določa, da preha vsa pravica plenuma gospodarskega sveta na izvršilni odbor, kadar preneha redno zasedanje. Izvršilni odbor sklicuje predsednik gospodarskega sveta, kadar se mu zdi to potrebno. Za razprave o posameznih vprašanjih more gospodarski svet izvoliti tudi posebne strokovne odbore, ki imajo nalogo, da pripravijo referate in material za delo na plenarnih sejah. Nadalje določa, da vrši administrativne posle predstavništvo s pomočjo dveh tajnikov in posebnih uradnikov, nastavljenih od predsedništva.

§ 19. določa prehodne odredbe, v katerih je od-rejeno, da mora predsednik vlade sklicati prvo zasedanje gospodarskega sveta najmanj v treh mese-cih, ko stopi ta zakon v veljavo.

„M 2“ najdena

London, 4. febr. Z. Admiraliteta javlja, da sta podmornica in torpedni rušilci, ki sta iskala izgubljeno podmornico »M 2«, našla mesto, kjer leži potopljena. Podmornica se nahaja 5 milj od Portland Billa. Potapljači se ne morejo epustiti do ponore-čene ladje, ker so morski toki tako močni, da orop-mogajo vsako delo. Poleg tega razenajo veliki za-padni vetrovi in bodo podmornica skušali spraviti na površino šele poleti.

Hitlerjevi „delegati“ v Zenevi

Berlin, 4. febr. AA. Hitler je pozval nacio-nalno-socialističnega generala von Eppa in pol-kovnika Haselmayerja, naj se udeležita ženevske razorožitvene konference kot opazovalca.

Glavno glasilo nacionalno-socialistične stran-ke »Der Angriff« navaja, da bosta ta dva delegata odpotovala v Zenevo 5. februarja.

Pustite nam viničarski red!

Ljutomer, 2. februarja.

Vedno pogosteje se slišijo glasovi, da se mora revidirati sedanjí viničarski red. Vinogradniškim delavcem je tedaj treba odvzeti to boro zakonitih pravic, katere so jim zajamčene v sedanjem viničarskem redu. Žužja naj se zasluzek in ukinejo naj se razne zaščitne določbe, ki mu nudijo najskrajnejši minimum človeške eksistence. Slišati je celo predlog, da bi naj ne bil več viničar tisti, ki se poklicno peča z obdelavo vinogradov, marveč je tisti, kateremu bi vinogradniški forum dovolil nositi ime »viničar«. Vsi drugi, ki se jim to ne bi dovolilo, pa naj bi bili najemniki, oziroma vinogradniški delavci, za katere viničarski red sploh ne bi bil merodajen. To se pravi: večina viničarskega proletarijata bi naj postala naenkrat v vsej službi popolnoma brezpravna.

Sedanji viničarski red ima zelo pestro zgodovino številnih anket viničarjev in vinogradnikov, kakor omenitv in predlogov. Veliko so si k temu pripomogle razne državne oblasti (pokrajinska uprava za Slovenijo, veliki župan v Mariboru in okrajna načelstva). Za Stajersko je bila zakonitev viničarskega reda največja zadeva tisočev in tisočev viničarskih družin. S tem je bil storjen prvi korak k rešitvi tako perečega viničarskega vprašanja. Bivša mariborska oblastna skupščina je ravno s tem storila največji čin, da je soglasno uzakonila sedanji viničarski red. Sedanjí viničarski red ni delo enega dne ali ene osebe, zato ne bi bilo niti koristno niti pametno na mah ga spremeniti in to celo brez resno opravičenih potreb. Črnogledov in nasprotnikov pa je temu viničarskemu redu bilo takrat dovolj in jih bo še danes. Vsak, kdor pravi, da pozna položaj viničarjev, bo moral nehoti potrditi, da nekak »modus vivendi« med viničarji kot delojemalci in vinogradniki kot delodajalci, mora biti in da je dolžnost države, da alabejšega štiti pred močnejšim. Če bi vsi vinogradniki tako postopali z viničarji, kakor nekateri, sicer redki, ki nudijo svojim delavcem človekavredno življenje, ki dajo vse več, kakor je po viničarskem redu predpisano, ne bi bilo nikoli treba viničarskega reda. Ravnotako, če bi bili vsi ljudje pošteni in pravični, ne bi bilo treba ne orožnikov, ne sodišč in še marsikaj. Ker pa ni tako, mora za obrambo pravice vse to biti, tako tudi naš viničarski red in vsa ostala socialna zakonodaja.

Z neizpodbitno gotovostjo se tedaj more trditi, da v današnjih razmerah ni prav nobene potrebe za spremembo viničarskega reda. Najmanj 80% vi-

ničarjev sploh še ne uživa svojih pravic viničarskega reda. Najmanj 60, celo 90% po nekaterih krajih, je še viničarjev, ki nimajo niti novih in zakonito obveznih viničarskih knjižic. Doživeli smo celo slučaj, da so nekateri župani viničarskih občin viničarje celo ovržali, naj si teh knjižic ne nabavljajo, češ, saj jim teh ni treba, saj še velja tudi tako stara službena knjižica s starim avstrijskim viničarskim redom, čeprav so s sedanjim viničarskim redom s 34 vsi dosedanji viničarski redi razveljavljeni in kljub temu, da so določbe s 33, naj se r a d i r e d a vse stare viničarske knjižice in druga nadomestljiva izkazila zamenjajo z novimi, že do 30. septembra 1928. Samo to, da ne navajamo drugih dokazov, je dovolj jasno dejstvo, da se viničarski red sploh še ni izvajal tako, kakor bi se moral, niti takrat ne, ko ni bilo še današnje vinske krize in da tako ne obstoji nobena potreba kakšne spremembe ali okrnitve, vsaj v narodnogospodarskem oziru ne. Dobri in pravični vinogradniki se sploh čez to ne pritožujejo, ker priznajo viničarju njegov gospodarski in kulturni obseg. Priznajo mu, naj živi tudi viničar od sadov lastnega dela s poštenim primernim zaslužkom bodisi v denarju ali naravnih dobrinah. Tam, kjer pa čakajo viničarji mesece in mesece na izplačilo svojega zaslužka, tam, kjer že eno ali celo dve leti niso imeli z njimi računov, tam, kjer so pogodbe samo obljube, kjer nikoli ni dovolj storjenega dela, kjer se vedno išče izhod, kako delavca čimbolj prikrajšati, tam je seveda vsako delavsko pravo krivica in gospodarsko breme. Tam tudi pride do vednih službenih izmenjavanj, razprav pred viničarskimi komisijami in sodišči.

Viničarji imamo zaupanje v merodajne činitele, da se bodo zanimali tudi vnaprej za bedni položaj viničarjev, kakor tudi o tem, kolikor se še viničarski red ne izvaja. Prepričani smo, da se viničarsko vprašanje tako enostransko ne rešuje, kakor mislijo to nekateri krogi. Predvsem zato ne, ker viničarsko vprašanje in z njim združeno vprašanje viničarskega reda v teh obmejnih krajih tako iz socialnih kakor iz narodnokulturnih vidikov ni nič manj važno, ako ne še bolj, kakor je važen obstoj na pr. vinogradarstva samega. Z redukcijo zakonite zaščite viničarjev pred izkoriščanjem gotovega dela vinogradnikov, predvsem inozemcem, katerim je ta viničarski red pravcati trn v peti, se obstoječa gospodarska kriza prav nič ne bo odpravila ali omilila, ampak bi se le poostрила. Tako trdijo uvideni vinogradniki sami.

Peter Rozman,
tajnik »Strok. zveze viničarjeve«.

Cesar Franc Jožef I.

Skoro 60 let je vladal ta mož avstrijsko monarhijo in z njo tudi nas Slovence, vzbujal je pa veliko pozornost po vsej Evropi. Kdo se ne spominja nešteti resničnih in izmišljenih anekdot, ki so se v teku desetletij spletle okrog njegove osebe in s katerimi so nas potem časih krmili od osnovnih šol dalje. Koga tedaj ne zanima, kakšen je bil ta zgodovinski mož v resnici? Na to nam z njemu lastno živahnostjo odgovarja bivši kranjski deželni glavar

Franjo Šuklje,

ki je proučil vso tozadevno, po vojni izdano literaturo in ki je imel, kakor le malokdo na Slovenskem, desetletja priliko tudi sam iz precejšnje bližine opazovati njega in njegovo vladanje. To razpravo, ki bo gotovo vzbudila povsod največjo pozornost, začne

objavljati »Slovenec«

v prihodnjih dneh, na kar opozarjamo že danes naše bravce.

Pisatelj nam pokaže in dokaže, da je bil ta vladar precej drugačen, kakršnega smo si predstavljali doslej. Glavni črti njegovega značaja sta bili velika brezsrčnost, neohvaležnost in sovraštvo do vseh modernih demokratičnih ustanov.

Razprava obsega tudi dobršen kos

slovenske politične zgodovine,

saradi česar bo tudi dragocen prispevek k poznanju naše lastne preteklosti. Prepričani smo, da bomo s to razpravo jako ustregli tišočem naših bravcev.

O človeku, ki je izgubil prepričanje

Spisal Ivan Cankar.

Novela, ki jo tu priobčujemo, je vzeta iz ZBRANIH SPISOV Ivana Cankarja, katere je začela l. 1929. izdajati Nova založba v Ljubljani v redakciji g. dr. Izidorja Cankarja. Zbranih spisov je izšlo dosedaj 12 zvezkov, letošnje Veliko noč se nam pa obeta 13. zvezek. Z osirom na lepo opremo in elegantni tisk so posamezni zvezki zelo poceni. — Po vprečno stane vsak zvezek broširan 55 Din. — Cankarjevi Zbrani spisi so nasploh kras naših knjižnic in vsak Slovenec, kdor le smore, bi jih moral imeti. Ivan Cankar je po svojem duhu najpriljubnejši slovenski pisatelj in njegovi Zbrani spisi pomembni zaklad našega slovenstva.

Job Mrmolja je imel jako lepo, v zeleno usnje vezano in le na robih nekoliko obrabljeno prepričanje. Zgodilo pa se je nekega jutra, da se je Job Mrmolja vzbudil ter se v tistem trenutku neizmerno prestrašil. Imel je navado, da se je ozrl po svojem prepričanju, predno se je zadržal obrnil na posteljo. Doslej je ležalo zmirom deviško in nedotaknjeno na mizi, in Job je zatislil oči ter se v polsanjah zadovoljno potapljal po trebuhu. Danes ni bilo prepričanja nikjer. Planil je vzemirjen s postelje ter razbrskal in premetal vse knjige in listine, raztresene po mizi. Naposled je dvignil pri ter pogledal podenj. No, prepričanja tudi pod prtom ni bilo... »Na vsak način, — pozabil sem ga v suknji, a vrag vedi, kako je to prišlo...« Prelpil je suknjo. »Ne, v suknji ga ni...« Segel je po trikrat v vsak žep posebej, v spodnjega štirikrat. In

žepi so bili prazni. V nervozni raztresenosti je iskal celo po hlačah in telovniku, par hipov pozneje pa je izprevidel sam brezmišelnost svojega početja. »Kako bi se taka stvar tako neumno izgubila? Saj ni nikakršna igla. Prepričanje je dolgo najmanj triindvajset centimetrov, — kako bi moglo zaiti v hlače ali v telovnik?«

Sel je na posteljo ter oprl brado ob dlan. Razmišljati je prišel natanko, kod je hodil prejšnji dan, kaj je počel, s kakimi ljudmi je obkeval in kje in kdaj je imel zadnjikrat prepričanje v roki. Vedel je na tihem, da je prišel domov nekoliko pijan, a ker je bil obče spoštovan in soliden človek, ni hotel tega v svojih spominih še izrečno poudarjati...

Popoldne je sedel v kavarni ter se prepiral s Filémonom Sovo o tiskovni svobodi; vstal je potem in razgret stopil k svoji suknji ter izvlekel iz žepa prepričanje... Dobro!... Do te ure se je dalo zasledovati vse popolnoma jasno in natančno... Iz kavarne je odšel nekoliko ob treh, — recimo ob polu štiri. Resnično, — na desni strani ga je tiskalo, ko je zapenjal zgornjo gumbo: prepričanje je bilo spravičeno v notranjem žepu. To je bilo torej ob polu štiri... In pozneje? Na trgu je srečal Sempronija Sliko... Kaj se je zgodilo po tistem usodepolnem hipu, to se je izgubljalo v gosto meglo; samo tu pa tam je mogel dvigniti težki zastor, — a kar je ugledal, ni bilo ničesar važnega: tolsti, rdeči obraz, z vinom polle mize, prevrnjeni kozarci... Zapeljal ga je bil Sempronij... Lahko tebi, Sempronij: ti nisi obče spoštovan in soliden človek in tvoje prepričanje je dolgo samo enajst centimetrov; vrh tega je broširano in ne dela nikakih sitnosti ob prenašanju!... Job si je ubijal glavo, toda ni mu prišla nobena pametna misel. Res — nekoč je bil udaril po mizi z neko stvarjo; a to je bilo kasno ponoči in ni se mogel spominjati, ali je udaril s kozarcem, s hišnim ključem ali s svojim prepričanjem... Ne, — kaj bi s prepričanjem ob tako pozni uri? Skratka, — vse razmišljanje ga ni privedlo niti za korak na kak uvaževanje vredno sled...

Sirotam olajšuj gorje!

Kariativno delo novomeške Vincenc. konference.

Novo mesto, 3. febr. 1932.

Tiho in skromno deluje Vincencijeva konferenca tudi v Novem mestu. Nabira darove, prispevke, člane itd. in z nabranim denarjem in drugimi darovi podpira najrevnejše med revnimi. — In koliko je takih tudi v Novem mestu! Marsikdo, ki se spreha sit in lepo oblečen po glavnih novomeških ulicah in trgih, nima niti pojma, koliko revščine in bede se skriva po raznih kotih Novega mesta, čeprav je naše mesto podeželsko, in ni življenje v njem tako grozno kakor n. pr. v velikih mestih. A člani konference, ki so si naložili za svojo nalogo iskati in podpirati ter otirati solze najbednejšim, najdejo in vidijo vso bedo, vse gorje, vse solze. In ko jih najdejo, grede tiho in skromno in prosijo in trkajo na vrata in srca onih, ki morejo vsaj nekaj dati, za one, ki nimajo nič drugega ko sami sebe v svoji bedi in stiski, trdo življenje in solze. — Da rezultat tega nabiranja in njihovih prošelj, ter trkanja na dobra srca ni bil brezuspešen niti v današnjih težkih časih, posnemamo iz poročila Vincencijeve konference, ki ga je izdala za leto 1931.

V teh težkih časih lahko kljub temu poda novomeška Vincencijeva konferenca vsem svojim dobrotnikom in podpornim članom zares razvese-

ljivo poročilo o svojem delu za uboge v preteklem letu. — Izredno so bile potrebe; a ravnotako so se konference odpirala blaga srca v naravnost obdudovanja vrednem in izrednem pojmovanju skrbi za v resnici potrebne v preteklem letu. — Imela je 370 rednih podpornih članov, kateri so plačevali mesečno svoje večje ali manjše prispevke. Teško število podprancev je bilo 58. Redno vsaki mesec je dobivalo živila obleke ali obutev 27 do 31 sirot.

Konferenca je imela v pretekli letu 21.377.05 Din dohodkov, izdatkov pa 19.146.95 Din. Vse prispevke zelo marljivo pobira »Ženski dobrodelni odsek«. — Izredno hvalevreden pojav je, da se je konference spomnil nekdo, ki ne želi biti imenovan in ji naklonil 1500 Din. Ponovno je še dobila konferenca večje in manjše pomenke, tako n. pr. mesto vencev in cvetja na grobove umrlih, kar je zelo posnemanja vredno. Neka novomeška trgovina je naklonila veliko manufakturnega blaga, tako da je dobilo iz tega 11 deklic in 3 prvoozbajanci po celo obleko, dočim se je preostanek, razdelil med starejše revne osebe. Neka gospa pa je darovala 22 parov nogavic.

Konferenca priporoča naše uboge še v nadaljnjo naklonjenost vsem Novomeščanom ter kliče vsem darovalcem prav iz srca: Bog plačaj!

Lačne nasitimo!

Katoliška dobrodelnost v Zagrebu

Zagreb, 2. februarja.

Po uradni statistiki je v Zagrebu 16.000 brezposelnih ljudi s svojimi družinami. Vendar ni dvoma, da je ta uradna številka mnogo pre nizko cenjena. Beda je tudi v Zagrebu silno velika. Zagrebški katoličani, katerih javno delovanje drugatje ni posebno očuno, se pa odlikujejo po izredno živahni karitativni delavnosti. Imajo 10 katoliških karitativnih društev, v prvi vrsti Vincencijevih konferenc, ki se poleg Marijinih kongregacij in 3. reda trudijo za olajšanje bede siromašnih srebričalcev. Ta društva vsako leto razdelje med reveže v denarju, hrani in obleki nad pol milijona dinarjev. Sedanjim izredno težkim gospodarskim razmeram pa ta zasebna dobrodelnost ne more biti več kos. Zato se je zagrebška duhovščina s svojim nadškofom na čelu, in po njegovem navodilu ter inicijativi, odločila letošnjo zimo odpreti v Zagrebu več kuhinj za prehrano siromakov.

Za to akcijo je največ žrtvoval zagrebški nadškof dr. Ante Bauer, ki prispeva za te kuhinje vsak mesec po 20.000 Din. Zagrebški kaptol sam je zbral izmed sebe vsak mesec po 25.000 Din, tako da je že s tem denarjem in s pomočjo ostale duhovščine, ki je vse to prevzela na svoja ramena,

mogoče vzdrževati brezplačne kuhinje.

V kuhinji v Vlaški ulici dobiva hrano na dan nad 250 ljudi, v kuhinji na Savski cesti nad 200 oseb, a v Trnju 300, skupaj torej nad 750 oseb. Poleg tega pa še nekaj stotin dobiva hrano po samostanih. Mislijo pa še ustanoviti kuhinjo v Vrhovcu, medtem ko bo po vzgledu zagrebške duhovščine mestna občina ustanovila posebno kuhinjo na Zavrtnici. Hrana, ki jo siromaki dobivajo vsak dan opoldne, je dovoljna: tričetrt litra prikuhe in 17 dkg kruha za vsako osebo, dvakrat na teden pa je še meso. Hrano nosijo ljudje domov, da družina doma skupaj obeduje. To je zaradi tega, ker bi prvič obednice mnogo več stale in pa zaradi tega, ker skupni obed družine trdnje spaja že itak zrahljane socialne vezi med družinski člani.

Prednost pri hrani imajo družine brezposelnih, posebno take, ki imajo mnogo otrok; za njimi pridejo bolniki in bolehnici; nazadnje pa samski moški, ki se drugače lažje nekako preložejo. Te kuhinje bodo delovale do spomladi, ko je upati, da bo tedaj kriza omiljena. Ostala pa bi v obratu ena kuhinja za najsiromašnejše. In to kuhinjo bi še nadalje vzdrževala zagrebška duhovščina.

Strašno dejanje norca

Pobil 80 letnega starčka

Slov. Bistrica, 4. febr.

Vse slovenjebistriško Pohorje stoji pod vtisom strašnega dejanja, ki se je včeraj zgodilo v Prebukovju pri Sv. Martinu na Pohorju. Tukaj živi posestnik Ivan Segar, katerega je pred dvema leti zadela huda nesreča, da mu je pogorelo vse imetje. To si je tako gual k srcu, da se mu je omražil um ter od tega časa ni bil več pri pravi pameti. Vendar njegovo stanje ni bilo tako hudo, da bi bil za okolico nevaren, in zaradi tega ga domači obdržali doma in ni bil niti postavljen pod kuratelo. Nihče ni mi-

sli, da bo kdaj zbesnel in izvršil tako strašno dejanje, kakor se je zgodilo včeraj na njegovem domu.

K njemu je prišel na obisk 80 letni sosed Strehar, katerega je Segar nenadoma napadel s sekiro ter mu razčlenil glavo, da je starček zgrudil mrtev na tla. Potem je norce čisto pobesnel ter napadel in ranil s sekiro še enega otroka in več odraslih oseb, dokler se ljudem ni posrečilo, nesrečnega ukrotiti.

Podrobnosti o strašnem činu še niso znane in dejanje raziskuje danes sodna komisija in orožništvo. Jutri bo obdukcija ubitega Streharja.

Novo mesto

Prosvetno društvo (Fantovski odsek) uprizar na pustno nedeljo in na pustni torek Nestrovo burko v treh dejanjih »Utopljenca«, v režiji gosp. Stanka Potokarja.

Bližajoča se pomlad... Čeravno smo šele v začetku februarja in leži še povsod dole snega, vendar so na nekaterih solčnih mestih, koder je sneg že skopnel, poglnele prve trobentice, znamenje, da smo že blizu pomladi.

zidanju župnišča in pozneje pri postavitvi veličastne cerkve, ki je najlepša daleč naokrog. Dolga leta je tudi predsednik gasilskega društva. Enako delavna je tudi ga. Irma. Nešteto krat je sodelovala pri raznih dobrodelnih akcijah. Njeno nesebično delo je dobilo priznanje tudi na najvišjem mestu. Odlikovana je bila z redom sv. Save.

G. Štopen je že dolga leta naročnik »Slovenca«. Radi tega mu med mnogimi drugimi prijatelji in znanci tudi mi čestitamo na tem mestu. Iz srca mu želimo, da v zdravju in zadovoljstvu dočaka tudi zlati jubilej zakonskega življenja.

Tržič

Prosvetno društvo sv. Jožefa je uprizarilo v nedeljo in na Svečnico Nuščevo burko »Gospa ministrice«. Gledalci, ki so obakrat napolnili dvorano do zadnjega kotička, so se izbornu zabavali in niso mogli prehaliti izbornega igranja. Vsi igralci so vložili mnogo truda in ljubezni v igranje in se v svoje vloge sijajno uizveili. Naj tu omenimo samo najznačilnejše vloge Gospo ministrice, hčerko Daro, zeta Čedo, ujca Vaso, Kaleriča, Jovo Pop Aršina in vročekrvni otroci, ki so bili vsi vprav mojstrsko podani. Ne smemo pa pozabiti dvojico, sobarico Anko in sinčica gospe ministrice Rako, ki sta pokazala igro, kakor jo je redko videti. Pri vseh prizorih sta žela obilo smeha in prižnjanja, zlasti pa pri prvem prizoru četrtega dejanja (čitanje časopisa), ki sta ga izoblikovala do dovršene popolnosti. Igralcem glavnih vlog so bili poklonjeni krasni šopki. Med odmori je igral salonski orkester, pod vodstvom gosp. Planinška izbrane komade. Upamo, da vidimo na odru našega doma prav kmalu zopet kako igro v tako posrečeni zasedbi kakor so bile zadnje igre.

lahko s spodnjim delom svojega nosa.

»To je sitno... res... jako sitno...«
»Kakor ti je znano, sem bil sinoči ves večer v tvoji družbi... Ali nisi morda slučajno... takole mimogred...«

Glas mu je zastal in pogledal je svojega prijatelja z vprašujočimi očmi. A prijatelj se ni gibal; v iztegnjeni desnici je držal cigareto ter otresal z mezinčcem pepel.

»Lahko si ga bil vtaknil k sebi pomotoma, iz raztresenosti...«

Sempronij se je razsrdil brez vsakega poudara. Vstal je nenadoma ter odgovoril z razgretim glasom:

»Če misliš, da sem ti odnesel tvoje neumno prepričanje, se jako motiš. Kaj mi bo tvoje prepričanje? Za vsakdanjo potrebo ga imam samo dovolj, četudi je broširano, nekoliko zamazano ter samo enajst centimetrov dolgo... Sploh pa tvoji pripovedki niti ne verjamem. Zdi se mi, da imaš kakršnekoli postranske namene. Poznam te, da si nenavaden kajon...«

Job je bil uničen.

»Ali dragi Sempronij, nisem te hotel obdolžiti, nikakor ne. Iz vsega srca spoštujem tvoje prepričanje, četudi je samó broširano... Moje je bilo vezano, v lepo zeleno usnje... lahko razumeš, kakó mi je brez njega. Zvedel sem hotel od tebe kako posebno okolnost... kake važne podatke...«

»Ne vem ničesar... In naposled, — vrag vedi, če je bilo to res kako prepričanje; skoraj gotovo renimiran in tvoje prepričanje je bilo drugega kot malovreden, ogoljen predsek... Jaz za svojo osebo nisem opazil pri tebi nikdar nikakega prepričanja...«

Mrmolja je vzdihnil. Sempronij si je našel novo cigareto in nekaj trenutkov sta molčala oba. A polagoma je vstajalo sočutje in Sempronijevemu srcu; prišel se je zavedati, da je delal Jobu krivico in to celo popolnoma na lepo, brez vsakega razlajenja od prijateljeve strani. Ozrl se je

Ljubljana

☉ Danes prosvetni večer odpade, ker se vsi istočasno koncert violinskega virtuosa v veliki dvorani. Naslednji prosvetni večer bo 12. t. m. s predavanjem: Tuberkuloza — bela kuga.

☉ Obširno opozarjamo, da je za današnji koncert violinskega virtuosa *Vaše Prihoda* na razpolago v Matični knjigarni še nekaj sedežev in dovolj stojšč. Umetnik izvaja na svojem koncertu izredno lep program. Na klavirju ga spremlja pianist Emerik Kriš. Predprodaja vstopnic je danes cel dan v Matični knjigarni in na večer koncerta od četrta na 8 dalje pred dvorano. Koncert se vrši v Unionski dvorani. Začetek točno ob 20.

☉ Gledališke predstave v Rokodelskem domu. V nedeljo 7. februarja bo v Rokodelskem domu zvečer ob pol 8 gledališki večer. Na sporedu sta dve nastopi spevoigri in več šaljivih prizorov, v katerih nastopijo znani društveni igralci gg. Vrančič, Novak itd. Obeta se nam obilo smeha in zabave. — Dne 9. februarja, pustni torek, bodo društveni igralci uprizorili velezabavno burko »Lumpacij Vagabunde«. Pri zadnji uprizoritvi priljubljene veselice je zmanjkalo vstopnic, zato priporočamo, da si vstopnico vsakdo oskrbi že v predprodaji.

☉ Velezanimiv bo komorni koncert pihal, ki se vrši v ponedeljek 8. t. m. kot »Slogine IV. komorni večer v veliki koncertni dvorani kina Ljubljanski dvor. Člani orkestra Narodnega gledališča gg. Korčec Slavko (flauta), Gregorec Janko (klarinet), Hauck Viljem (fagot) in Lukas Robert (rog) bodo izvajali skupno z gg. Svetelom pri klavirju: Mozartov kvintet za flauto, klarinet, fagot, rog in klavir, Rorichov trio za flauto, klarinet in fagot ter Rimski-Korsakov: kvintet za flauto, klarinet, fagot, rog in klavir. Pri nas se komorna glasba pihala skoro nič ne godi, dasi je silno zanimiva. Cene vstopnic so običajno nizke: Parter 8, 6, 4 in 2 Din, balkon 8 in 6 Din, galerija 2 Din. Vstopnice so od danes naprej v predprodaji v trafikah »Pugeli« in Miklošičevi cesti.

☉ Klub koroških Slovencev v Ljubljani vabi vse svoje člane, koroške Slovence in njihove prijatelje na prav domač koroški družabni večer v soboto 6. t. m. ob 8 zvečer v dvorani gostilne »pri Nacetu« na Šmarinski cesti. Priidite vsi!

☉ Pevski zbor Glasbene Matice: Drevi ob 18.15 vaja za ves ženski zbor.

☉ Požar v Trnovem. Včeraj popoldne so poklicni gasilci s svojo priznano nadležno zopet preprečili veliko požarno katastrofo. V Trnovem v Korunovi ulici 8, v hiši Frančiške Grumove, je prišlo goreti. Hiše so tam strnjene in je bila precejšnja nevarnost, da se ne bi razplamtel velik požar. V tej pritičnici hiši so stanovale postavili po kuhinjo ločeno s plamtečo žerjavico pod lesene stopnice, žerjavico pa je razpihal veter. Stopnice, ki vodijo na podstrežje, so se vnele, prav tako bližnja lesena stena in tudi leseni del okna. Dim, ki je prihajal iz okna, je opazil neki dijak, ki je odhitel na policijsko stražnico ter tam sporočil vest o požaru. Policijska stražnica je poklicala poklicne gasilce, ki so takoj prihiteli, vdrli v zaklenjeno stanovanje ter s škafi vode pogasili ogenj. Brizgalne cevi jim ni bilo treba uporabiti. Gasilci so na kraju požara ostali 40 minut, tako da je bila vsa nevarnost odstranjena. Škoda je zaradi hitre pomoči gasilcev malenkostna in znaša le 1000 Din.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20

Petek, 5. decembra: Zaprtó.
Sobota, 6. februarja: DVE NEVESTI. Izven.
Nedelja, 7. februarja ob 15: JURČEK. Izven. Znižane cene. — Ob 20: ARSENE LUPIN. Izven. Znižane cene.

»Dve nevesti« po globoko znanih cenah. V soboto zvečer se ponovi ta velezabavna Golarjeva komedija, polna humorja in domačosti. Opozorjamo občinstvo, da bo to zadnja ali pa vsaj ena zadnjih uprizoritev te komedije. Cene so globoko znižane, od 20 Din navzdol.

OPERA

Začetek ob 20

Petek, 5. februarja: Zaprtó.
Sobota, 6. febr.: TRIJE MUŠKETIRJI. Znižane cene. Izven.
Jutri se ponove v operi prvič po znanih opernih cenah »Trije mušketirji«. Izven abonmana.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Petek, 5. febr. Zaprtó.
Sobota, 6. febr ob 20: GROTESKA SEDANJOSTI. Krstna predstava. Izven.
Nedelja, 7. febr. ob 15: VIKTORIJA IN NJEN HUZAR. Znižane cene. — Ob 20: »GROTESKA SEDANJOSTI.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 8. februarja: Ob 20: ZENITEV. Gostovanje mariborskega gledališča.

postrani nanj ter iskal mehkotnih izrazov. »Utožali se, dušica, — stvar ni tako resna, kakor si jo predstavljaš... Oglej se, prosim te: — koliko ljudi živi srečno in zadovoljno brez najmanjšega prepričanja. In kakšni ljudje so to, — ugledni in čestitni... Svetnik Mrož, recimo, nima niti predsodkov, sploh ničesar ne, — o kakem prepričanju niti ne ve, da eksistira, — in vendar je svetnik; zdaj se celo brije...«

Mrmolja je zmajal z glavo ter pogledal v strop. »Ako se reč pretehta, — kako vrednost ima takozvano prepričanje? Kadar bi ga rabil, takrat bi je v nepriliko, posebno če je trdo vezano in debelo; a kadar ga ne potrebujem, pogrešam ga brez vsake škode, — naravno!... Ne toguj; to ni zdravo; človek izgubi apetit... Pogledj mene: — tu je moje prepričanje...«

Izvelkel ga je iz žepa ter listal po njem; bilo je res že jako zamazano. Zdelo se je celo, da so nekateri listi iztrgani. »Kaj mi je do njega? Palo mi je v blato jedenkrat — desetkrat; če mi pade denarjišč, ne pobrem ga več. Neumnost!... Po svetu hodijo različni lopovi in smukavci, ki nosijo sabo eleganten zvezek javnega mnenja, namesto svojega prepričanja. In godi se jim dobro... Sploh je ta stvar že zastarela; svet napreduje neprestano in časoma bo vrgel v kot vse te smešne fosilije...«

Nekdo je potrkal, in v sobo je stopil filolog Mavricij Trska... »Prepričanje izgubil?... Ah, prepričanje!... Kaj hočete s to nerodno skovanko? Prepričanje je skovanka in drugod nič... Pre—pričanje... Ueber—zeugung... Tujka! Dol s tujkami! Dol s prepričanjem!...«

Trska se je zavrtel, da so mu zaskripali podplati; njegov beli obraz se je svetil kakor z lojem namazan... Privlekel je na dan neko čudovito besedo, obrnil jo nekaterikrat po jeziku, izpustil jo nato na prosto polje ter jo zasledoval čez hribe

☉ Samaritanski tečaj krajevnega odbora Rdečega križa v Ljubljani se začne v četrtek, dne 11. t. m. ob pol sedmih zvečer v OUZD na Miklošičevi cesti. Tečaj se je zakasnili za en teden, ker dvorana ni bila prosta. Vsem, ki so se za tečaj prijavili, smo poslali pismena obvestila, če so bili nastopi točni. Prijav je preko 100, kar je razveseljivo znamenje, kako se naše mestno prebivalstvo zanima za zdravstveno kulturo in se želi usposobiti za prvo pomoč svojemu bližnjemu v nesreči.

☉ Selitve in odpovedi stanovanj. Februarjev selilni rok se je v ponedeljek pričel, a le s posameznimi slučajmi. Včeraj in danes so pa selitve že številnejše in živahnije. Zanimivo so vse selitve v sedanjem času in toliko, ker so v prvi vrsti posledica previsokih najemnin, ker so stranke odpovedale stanovanja, in se šele v drugi vrsti selijo one stranke, ki so jim gospodari odpovedali. Teh je komaj tretjina. Vseh selitev bo v tem terminu okoli 40. Selitve same požro danes težke stotake odnesno od 1—3000 Din za 2—5 sobno stanovanje. O kakem prostovolnem znižanju najemnin ta mesec pa seveda ni še sluha ne duha.

☉ Nabava šasije in karoserije za nov reševalni avto MOL. Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje dobavo šasije in karoserije za rešilni avto mestne reševalne postaje. Natančni pogoji se dobijo med uradnimi urami v pisarni reševalne postaje Krekov trg št. 2. Tozadnje oferte je vložiti do 15. februarja 1932 do pol 12 popoldne v oddelku V. mestnega načelstva.

Cerknica

Fantovski pretep. V noči od sobote na nedeljo sta se dva cerkniška fantja strelala. Vzrok je bil maščevanje, posledica: oba porezana, eden prav občutno na vratu. Zadnji je moral iskati pomoč pri zdravniku.

Cudo narave. Nekemu tukajšnjemu kmetu je svinja skotila poleg pujskov tudi dve živalci, ki nista kar nič podobni svoji materi. Ena živalca je imela pet nog, druga pa je imela vse štiri noge zraslene skupaj.

Preteklo nedeljo smo igrali dramo v petih dejanjih »Kapelica na gorah. Dvorana je bila nabito polna, tako da je moralo iti precej ljudi domov. Za nedeljo se nam pa obeta kino.

Sankanje in smučanje. Ker ni drugod snega, se naša mladina sanka in smuča na Skrajniku. V nedeljo in na Veselčnico jih je bilo okrog 80.

Maribor

☐ Slovesna pontifikalna maša bo danes teden v tukajšnji stolnici ob osmih zjutraj v proslavo desete obletnice kronanja sv. očeta Pija XI.

☐ Smrti kosl. Na pekrski Kalvariji je umrl v viničarji slanojč zasebnik Franc Sadner v starosti 75 let. Pogreb pokojnega se vrši v soboto na pokopališču v Limbušu. — V splošni bolnišnici je umrla četrtna soproga železniškega premikarja Rozalija Kajzer. Pogreb se vrši danes popoldne ob pol 5 na pokopališču v Studencih. — Blag jima spomin!

☐ Muzejsko društvo v Mariboru bo v nedeljo razstavilo poleg letošnjih najvažnejših pridobitev tudi nekatere splošno važne rokopise in avtograme, katere je stavil v to svrhu Muzejskemu društvu na razpolago industrijalec Tscharré. Vljudno vabimo naše občinstvo, zlasti učitelstvo vseh šol, glasbenike in sploh vse, ki se zanimajo za spomenike zgodovinskih moč, da si razstavo ogledajo. Posetniki bodo izvedeli, da imamo v Mariboru rokopise moč, kakor Beethoven, R. Wagner, Goethe, arhivalije s francoskega dvora XVIII. stoletja, rokopiš N. Pašiča itd. Vstop prost; po razstavi ob 10 občni zbor Muzejskega društva.

☐ Z nožem v rebra. Včeraj so pripeljali iz Podove pri Račah v mariborsko bolnišnico 18letnega zidarskega vajenca Martina Veroneka. Imel je globoko rano na prsih. Izjavil je, da ga je pri popivanju zabodel njegov tovariš Ivan P. z nožem v rebra radi nekega spora, ki je nastal med njima.

☐ Slabe spomine na obisk v Mariboru bo imel Ivan Babič, ki je dospel pred par dnevi iz Polzele ter zašel v Studenci v neko gostilno. Zapičtel se je v spor z nekaterimi pivci, ki so ga tako obdelali in nametali po tleh, da je oblezel s težkimi poskodbami ter so ga morali prepeljati v bolnišnico. Zadevo imajo v rokah oblastvi.

☐ Preključem obdolitve, izrečene gospodu T. E., kot neosnovane. — I. Donaj.

☐ Slikarski mojstri proti šušmarstvu. Te dni se je vršil občni zbor zadruge slikarskih mojstrov v Mariboru. Poleg običajnosti je bilo na dnevnem redu tudi vprašanje šušmarstva, ki baš slikarskim mojstrom v Mariboru in okolici prizadeva obilo škode. Včeraj se je zglasila pri obrtnem referentu občine posebna deputacija članov zadruge, ki je naprosila za zakonsko zaščito napram raznim šušmarjem, ki prevzemajo mojstrom delo in zaslužek.

☐ Narodna banka odkupuje vse vrste kovane denarja (dukate, celine, napoleondore itd.). Tako razglasa mestno načelstvo.

in doline do zelenega sanskritskega morja...

Mrmolja ga je prekinil. »Jaz ne vem, Sempronij, kako govoriš, — a vsekakor so tvoje besede pregrešne in nenaravne. Kdo drugi bi rekel, da se hliniš in da zakrivaš s plašcem malovažnosti kakršnokoli sleparijo... Bog vedi, če ga nisi odnesel...«

»Kaj pomeni to natočevanje? Pojdi k vragu s svojim prepričanjem! Jaz ga ne potrebujem; — ne tebe, ne tvojega prepričanja! Ni vredno niti gnilega kvarglja, in ti si vreden še manj... Taka jokavost, — in zaradi prepričanja!«

Job se je vzdignil ter odšel proti durim. Ko je šel vrh stopnice, pomolil je Sempronij glavo skozi vrata ter zaklical za njim:

»Tepec!«
Od znotraj se je čul tenek, kričev glas:
»Pomislite! — skovanka! Skovanka in drugega nič!«

Mrmolja se ni ozrl, a po njegovih licih je zdrknilo dvoje solz...

Namenil se je, da se oglasi na policiji. Pretehtaval je to vprašanje, obračal ga na vse strani in videlo se mu je zmirom bolj sitno in zamotano.

»Če dam vso stvar policiji v roke, ne opravi ničesar. Letanje na magistrat, izpraševanje, poizvedvanje, stroški... in rezultata bi ne bilo nikjer. In Bog vedi, kaj se lahko pripeti. Vrgli bi naposled sumnjo na mene samega, — iz kakršnegakoli vzroka. Tem ljudem prihajajo misli, ki so nam navadnim smrtnikom nerazumljive. Kaka malenkost, kaka neprevidna beseda, — in sedel bi v tinti...«

Stopal je čez trg globoko zamišljen, s sklonjenim vratom in napetimi ustnicami. Zvonilo je poludne in uradniki so prihajali iz pisarn. Nad mestom se sijalo solnce in strehe so se lesketale v vlažnem svitu.

Tisti čas je prišel iz stranske ulice visok človek v tesno zapetem sivem površniku, na glavi

Japonci so se umaknili iz mednarodnega dela Sanghaja

Japonci v Harbinu - Odgovor japonske vlade

London, 4. febr. tg. Japonski zunanji minister je danes sporočil ameriškem, angleškemu, italijanskemu in francoskemu poslaniku v Tokio odgovor na pet predlogov, ki so bili izročeni japonski vladi v torek. Odgovor je približno tak, kakor so ga že vnaprej smatrali za verjetnega. Ameriški poveljnih v Sanghaju, admiral Taylor je sporočil morariskemu departementu v Washingtonu, da so se japonske patrile umaknile iz ameriške in angleške cone in da so Japonci sedaj izpraznili mednarodno mesto.

Radi dvodnevne bombardementa s težko ar-

tilerijo in letali je vse severno predmestje Sanghaja Capej v plamenih. Severozapadni vater se bolj podpihuje širjenje požara. Požar ogroža tudi severozapadni del mednarodne aselbije.

V Tokiu so danes oficijelno objavili, da so japonske čete prišle v Harbin. Obenem se je naglašalo, da japonske čete, ki so na tla ne bodo poselale v notranje kitajsko konflikt med bojnimi se strankami in da bo njihov prihod v mesto določen samo zato, da japonska varuje svoje interese na vzhodnokitajski železnici.

Nova avstrijska vlada pred parlamentom

Dunaj, 4. febr. tg. Predsednik avstrijske narodne banke dr. Reisch je podal ostavko. O njegovem nasledniku se še ni sklepalo. Glavni vzroki njegovega odstopa so nesoglasja v generalnem svetu in direktoriju. Razen tega so trgovinski krogi zelo napadali devizno politiko narodne banke.

Dunaj, 4. febr. tg. Druga Burescheva vlada se je danes predstavila avstrijskemu parlamentu. V svoji vladni izjavi dr. Buresch ni hotel govoriti o vzrokih odstopa svoje prve vlade. O smernicah nove vlade je navajal, da je trdno odločena, nadaljevati tradicionalno zunanjo politiko Avstrije s prijateljskimi odnosi z vsemi državami, posebno pa z Nemčijo, s katero je vezana s krvnim sorodstvom. Kar se tiče zunanje trgovine, je ugotavljal, da stoji svet sedaj na stopnji najprimitivnejšega gospodarskega prometa. Dr. Buresch računa na intervencijo v velozil pri sosednih državah v korist Avstrije, ker je avstrijski trgovinski pasivum še vedno strašno velik. Vlada se bo neomajeno držala načela, da se ohrani popolna politična neodvisnost Avstrije.

Snežni viharji okrog Vilne

Vilna, 4. febr. AA. Okoli Vilne so prošlo noč divjali snežni viharji. Veter je bil tako silen, da je smetal strehe s kmetijskih hiš in v mnogih krajih pretrgal brzojavne zveze in prevrnil brzojavne drogeve. Sestradni volkovi napadajo vasi in trgajo živino. Kmetje so se združili in šli preganjat volkove.

Delavci na cesti

Dortmund, 4. febr. AA. Tukajšnji rudnik je za 15. februar odpovedal 148 delavcem. Tudi Kruppove tovarne bodo odpovedale okoli 1900 delavcem.

Kaj bo z brezposelnimi v predmestnih občinah?

Maribor, 4. febr.

Mesto Maribor se je energično vrglo v boj proti bedi, ki je zajela največje sloje. Pomožna akcija je organizirala vse sloje v enotnem nastopu. Brezposelnim se nudi prehrana in v zadnjih dneh deloma tudi možnost zaslužka; poleg tega dobivajo največji tudi druge podpore v naravi, kurjavo, obleko itd., tako, da bodo letošnja usodna zima razmeroma še dobro prestana do pričetka pomladi, ko bo brezposelnost sigurno znatno nazadovala radi izvedbe velikih projektiranih javnih del, pri katerih bodo na stotine delavstva zaposlenega.

Dobim na ta način mesto Maribor nudi siromakom, bivajočim na mestnem teritoriju vsaj delno pomoč, da prebredoje najtežje čase, se je preselila najhujša beda in siromaštvo tja v predmestne občine, kjer je industrijsko delavstvo ponajveč doma. To so Studenci, Pobrežje in Tezno. V teh predmestnih delih ne poznajo pomožne akcije v takem obsegu, kakor v mestu samem, dasi bi bila prav tako ali še bolj potrebna. Brezposelnost delavstva je navezano samo na podporo posameznih dobrih duš in na to, kar dobiva od Borze dela v Mariboru. Podpore Borze dela pa trajajo le kratko dobo, potem pa so reveži navezani le na beračenje, ker je delo nemogoče dobiti. Zatekajo se po pomoč v mesto, podajajo si kljuko od stanovanja do stanovanja, toda tudi to je bore malo. Pomožna akcija skrbi samo za reveže, stanujoče na teritoriju mestne občine. Zunanji teh meji podpira samo reveže, ki so občani mesta Maribora, pa stanujejo v predmestjih. Sicer poskusa čisto kak revež iz predmestja vstiliti se v ogrevalnico ali pa po izkuznico za hrano, toda pridejo mu takoj na sled, ker je kontrola stroga in natančna. Najtočnejše skrbe za

kontrola pač reveži v ogrevalnici in v kuhinjah sami, ker budno in ljubezumno pazijo na take prituilence ter jih brez usmiljenja prijavijo, dasi so ravno tako pomoči potrebni, kakor oni sami. — Težko je to vprašanje, kako razširiti pomoč na trepete bednike tudi na predmestja in rešitev je skoro nemogoče radi prepričlih sredstev, ki so na razpolago. Pomagala bi morda lahko vsaj deloma združena akcija vseh teh predmestnih občin, ki bi se ustanovila po vzorcu akcije mariborskega mesta. — Nekaj bo treba vsekakor ukreniti, da se tudi brezposelnim v predmestjih pomaga preko najhujšega časa do pomladi.

Mednar. smuške tekme za prvenstvo Mariboru

Maribor, 4. februarja.

Ker so neugodne snežne razmere preprečile, da bi se vršile mednarodne smuške tekme za prvenstvo države v Mariboru, je sklenila mariborska zimskosportna podzveza na svoji zadnji seji v sredo, da se bodo vršile dne 20. in 21. februarja tekme za prvenstvo Maribora, in sicer na isti progi in po istem programu, kakor bi se morale vršiti državne tekme. Mariborska podzveza je stopila takoj v stike z inozemskimi zimskosportnimi organizacijami, da bi zagotovila močno udeležbo mednarodnih tekmovalcev tudi pri tekmah za prvenstvo Maribora.

INSERIRAJTE V »SLOVENCU«!

razveseljujete s svojim nepričakovanim posetom? »Gospod poslanec, jaz plačujem svoje davke pošteno in lastim si, da sem obde spoštovan in soliden človek... Zato me je toliko bolj vznemirila in potrla grenka nezgoda, ki me je doletela današnje jutro. Ako se ta stvar kakorkoli ne reši, tedaj je moja eksistenca uničena, in moje življenje izgubljeno... Prosim Vas, gospod poslanec, ne bodite trdosrčni... ostalo bo med nama, in niti kapljica blata ne bo pala na Vaš značaj...«

»Oprostite, gospod Mrmolja, — zdj se mi, da se ne izražate popolnoma jasno. Vaše besede so nekako meglene, mistične... Časih je sicer dobro, če govori človek megleno in mistično; — to ga odene pred narodom z glorio globokomunosti... Toda v privatnem razgovoru to ne gre... oprostite...«

Mrmolja se je sklonil; podrsal je z nogami po preprogi ter zakajal.

»Dovolite, da Vam odkrijem vso reč, — da jo razložim natančno in po vrsti... Imel sem prepričanje, vezano v zeleno usnje in še jako dobro ohranjeno; obdrgnjeno je bilo samo na robih...«

Poslanec je pokimal z glavo.

»Razumem... razumem...«

»In pomislite, — davi, ko se prebudim, ni mojega prepričanja nikjer. Iskal sem ga med knjigami, pod prtom, pregleдал sem svojo suknjo, pretaknil vso sobo. Prepričanja ni bilo nikjer, in ne spominjam se niti najmanj, kdaj bi ga bil izgubil... V tem hipu, gospod poslanec, ko sem Vas ugledal na ulici, obšla me je neprijetna slutnja...«

Pompilju se je zgrbil obraz v čudovite, skrajno hudomušne gube in nanosnik je vztrepetal.

»Ej, Vi bratce preklani... poznam jaz to stvar...«

Izza ustnice se mu je izvil polglasno hahljanje, in dvignil je kazalec desne roke. Ta kazalec je bil izvrednoto kratek in debel.

»Koliko zahtevate zanj... a? Da bi me na-

Dnevna kronika

Koledar

Petek, 3. februar: Agata, devica-mučenica.

Osebnosti

— **Odlikovanje.** Z najvišjim ukazom je odlikovan g. Ivo Kotnik, nadšk. kancelar v Baru, z redom Jugoslovanske krone IV. stopnje; g. Andrej Naritnik, stolni župnik v Baru, z redom Jugoslovanske krone IV. stopnje. Čestitamo!

Ostale vesti

— **Obrtništvo za skupne zbornice.** Zadruga urarjev, zlatarjev, optikov, graferjev in pasarjev v Ljubljani je imela svoj redni letni občni zbor dne 31. januarja t. l., na katerem se je obravnavalo tudi vprašanje ločenih ali skupnih zbornic. Pri tem je bil soglasno sprejet sklep, da se zadruga izjavi za skupno zbornico z avtonomijo odsekov, ker članstvo priznava uspešno delovanje v naši skupni zbornici, tako za napredek obrtništva, kakor tudi za vse druge gospodarske panoge, s katerimi je obrtništvo v tesni zvezi.

— **Izlet ključavničarjev na Jesenice.** Zadruga ključavničarjev za Ljubljano in okolico je organizirala za svoje člane, zlasti za vajence in mlajše pomočnike, poučen izlet v tovarniške obrate Kranjske industrijske družbe na Jesenicah in na Javorniku. Izlet, ki ga je vodil ključavničarski mojster Avgust Martinčič iz Ljubljane, je prav lepo uspel. Udeležilo se ga je 164 ključavničarskih vajencev, pomočnikov in mojstrov iz Ljubljane in okolice ter tudi nekaj strokovnih učiteljev obrtno-nadaljevalnih šol iz Ljubljane in St. Vidu. Na Javorniku so si v treh skupinah ogledali tamkajšnje valjarno K. I. D. Tovarna je dala izletnikom na razpolago vodnike, ki so ves obrat razkazali in razložili. Nato so izletniki peš odšli na Jesenice, kjer so v Kazini kosili. Popoldne so si izletniki ogledali še tovarniške naprave na Jesenicah. Zal, da velik del obrata zdaj stoji. Zaposlenih je komaj 1200 delavcev, prej pa jih je bilo čez 2000. Zanimivo so zlasti Martinove peči, kakor sploh vse topilniške naprave. Z večernim vlakom so se izletniki zadovoljni in polni vtisov vrnili v Ljubljano.

— **Vremensko poročilo direkcije drž. žel. v Ljubljani** po stanju 4. t. m. ob 8 zjutraj: Bistrica-Bohinjsko jezero — 8. jasno, snega 13 cm; Celje — 1. jasno; Dravograd-Meža — 5. jasno, snega 8 cm; Jesenice — 2. jasno, snega 8 cm; Kamnik — 4. jasno; Kranjska gora — 8. jasno, snega 30 cm; Koper — 1. jasno; Kotoriba — 1. jasno; Ljubljana gl. kol. — 3. jasno; Ljutomer — 1. oblačno; Maribor gl. kol. — 0. jasno, snega ni; Novo mesto — 3. jasno, snega 4 cm; St. Janž na Dolenjskem — 10. jasno; Trzin — 2. jasno; Rakek — 4. jasno.

— **Vremensko poročilo iz Kranjske gore** po stanju dne 4. t. m. ob 7 zjutraj: barometer 767 mm, temperatura — 8 stopinj C., vreme jasno in mirno, veter sever, 30 cm sreča, smuka idealna, skakalnica uporabna, sankališče uporabno, izgledi za nedeljo odlični.

— **Društvo železniških upokoencev** obvešča upokoence, ki prejemajo svoje pokojnine od železniške direkcije, da jim železniška direkcija v par dneh pošlje prijave na dom. Prijave naj vpo-kojenci natančno izpolnijo po navodilu na zadnji strani in najkasneje do 1. marca vrnejo železniški direkciji.

— **Učiteljski pevski zbor JUU v Ljubljani.** Za ljubljanske okoliške člane in članice se vrši pevska vaja v soboto 6. t. m. ob pol 20 v Glasbeni Matici. — Odbor.

— **Izprememba členov 5 in 11 telefonskega pravilnika.** Uradno se razglasa, da se člena 5 in 11 telefonskega pravilnika takole izpremenita: Člen 5: V krajih, kjer je nad 1000 naročnikov, se razširi mesno področje od sedanjih 3 km na 4 km. Člen 11: Plačevanje instalcijske pristojbine v dveh oblikah se dovoljuje vsem naročnikom, a ne samo naročnikom prvih petih razredov. Prvi obrok je plačljiv pred začetkom dela, drugi pa ob priliki plačevanja naročnine za prihodnje polletje.

— **Razširitev in preureditev selske dostave pri pošti v Slovenski Bistrici.** Dne 1. januarja 1982 se je selska dostava pri pošti v Slovenski Bistrici tako preuredila, da so zdaj trije okraji. Ob torkih in petkih se vrši dostava v kraje: Zgornjo Bistrico, Novo goro, Kovačeva in Senkovec-Devino (I. okraj); ob ponedeljkih in četrtek v kraje: Zgornjo Bistrico, Zafot, Spodnjo Ložnico in Cigonce (II. okraj); ob sredah in sobotah pa v kraje: Zgornjo Bistrico, Sv. Jožef, Brinje in Spodnjo Novo ves (III. okraj).

— **Sam si je končal življenje.** V Hotinji vasi pri Slivnici se je ustrelil v glavo 18letni poselnik sin Otmar Rojko. Kaj je gnalo nesrečnega mladika v smrt, še ni znano.

— **S tujim denarjem pobežli.** Pred nekaj dnevi je Fanika Šestič v Zagrebu dala ključavničarskemu pomočniku Ivanu Šilku shraniti knjižico poštne hranilnice, v kateri je bilo naloženih 2000 Din, in 900 Din v gotovini. To mu je izročila v

delavnici v pričo pomočnikov Mihovila Kmečka in Matije Matekliča. Šiljak je spravil knjižico in denar v predal ter se šel brat. Ko se je vrnil, je hotel vzeti zaupano knjižico in denar, pa je našel v predalu samo listič, na katerem je bilo napisano, da sta Kmečko in Mateklič vzela denar, ker da je v bližini bila policija. Šiljak se pa ni dal premočiti, marveč je šel na policijo in prijavil ta slučaj. Mateklič in Kmečko sta se takoj odpeljala v Baker in na Sušak, kjer sta zapravila vse denar. Ko jima je zmanjkalo denarja, sta šla v Ogulin in Mateklič je hotel v podružnici poštne hranilnice dvigniti denar. Podružnica pa je bila o tatvini že obveščena, nakar sta bila oba takoj aretirana in prepeljana v Zagreb.

— **Pri zastrupljenih, ki jih povzroči pokvarjena hrana, dalje alkohol, nikotin, morfi, kokain in opij, je uporaba naravnega »Franz-Josef«** grenčice zelo važno domače sredstvo. Zdravniški strokovni spisi navajajo, da pri zastrupljenih s svincom »Franz-Josef« voda ne le naglo odstrani najbolj trdovratno zastrupitev, marveč tudi učinkuje kot specifično protisredstvo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— **Huša nesreča mladega delavca.** Iz Novega Sada poročajo: Material za novi obrambni nasip ob Donavi vozijo zemljo iz tukajšnje državne svilarne. 15letni delavec Janko Stefanides je stal na tračnicah, ko je pridrvel vagonček, poln prsti, in butnil v mladenčica. Stefanides je padel in si pri tem razbil lobo in tri rebra. Prepeljali so ga v bolnišnico. Njegovo stanje je smrtno nevarno.

GOSPA—GOSPODIČNA res fino boste sfrizirani

v damskem česalnem salonu »Vesna«, Beethovnova ulica št. 14, palača »Dunav« (vhod skozi vež).

— **Z noži napadi avtomobiliste.** Zagrebški mehanik Vladimir Pichler se je na Svedsko popeljal z avtomobilom iz Vojnega križa proti Ivanč-grodu. V avtomobilu je bil tudi njegov prijatelj Mate Korosič. Tik pred Ivanč-grodom je privozil do skupine pijanih ljudi. Pichler je s hupo dajal znamenje, naj se umaknejo, pijaci se pa niso hoteli in so ostali na cesti. Da se ne zgodi nesreča, je Pichler avtomobil ustavil. Uprav na to so ljudje čakali. Potegnili so nože in navallili na oba avtomobilista ter jima zadali več hudih poškodb. Iz nevarnega položaja ju je rešil neki avtomobil, ki se je blizal. V njem je bilo več oseb. Ko so napadali videli, da prihaja drugi avtomobil, so pobeželi. Hudo ranjena Pichlerja in Korosiča so prepežali v zagrebško bolnišnico. Napadalec zasleduje orožništvo. Če jih izsledi, bodo gojovo prešli zaslužno ostro kazen.

— **Strahna noč matere.** V vasi Miroševac pri Sesvetih blizu Zagreba se je pripetila strašna nesreča. Katarina Horvatič je po večerji pomila posodo in se podala k počitku. Svoje par mesecev staro dete je položila kraj ognjišča, da ga ponoči ne bi zeblo. Pozabila pa je pogasiti ogenj na ognjišču. To je bilo vzrok, da se je zgodila nesreča. Ko je Katarina zasopala, je padla z ognjišča žerjavica na tla. Na tleh so bile trske, ki se pa niso vzele, marveč povzročile obilo dima in plina. Od dima in plina se je zadušilo dete, čigar zibelka je stala poleg ognjišča. Čez nekaj ur se je mati zaradi dima, ki jo je pričel dušiti, zbudila. Skočila je iz postelje, zagrabila dete in ga nesla na zrak. Bilo je pa že prepozno — dete je bilo že mrtvo. Jok nesrečne matere je zbudil sosedo, ki se je prihitela in pogasila tleče trske. Če se ne bi mati pravočasno zbudila, bi tudi ona delila žalostno usodo svojega deteta.

— **Kakor slonovina bele in lepe zobe** dobite z uporabo dobre Chlorodont zobne paste. Poskus Vas bo prepričal. Tuba 8 Din.

— **Umna reja kunccev.** Spisala dr. Andrej Jenko in Alfonz Inkret. 1931. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 16 Din. — Na jesenski velesejmski razstavi je masekateri obiskovalec obstal pri oddelku za umno rejo kunccev. In masekateri je tudi odšel s čvrstim namenom, da se i sam posveti reji kunccev, zakaj reja teh živalic ima toliko mikavnih strani, da z najmanjšimi sredstvi omogoči človeku zares prijeten, koristen in izredno lep sport. Mnogi so tudi videli, da so svoje hlevčke oskrbovali napak, radi česar so doživljali razočaranja in morda celo opustili že začeto delo. Knjižica je bogato opremljena s slikami, vsebuje toliko dobrega in reju kunccev neobhodno potrebne gradiva, da jo moramo biti zelo veseli, tem bolj, ker je vsa knjižica skoz in skoz praktična, strokovnjsko na višku in — kar je za kupca še najvažnejše — zelo poceni.

Celje

— **Predavanje prof. Mlakarja.** Da se še malo porazveselimo, preden nastopi resni pošni čas, nam prireja Kat. prosvetno društvo v okvirju prosvetnih večerov v ponedeljek 8. februarja zvečer v veliki dvorani Ljudskega doma predavanje prof. Mlakarja iz Ljubljane. Občinstvu priporočamo, da si nabavi vstopnice že v predprodaji v upravi »Slovenec«, Cankarjeva ulica 4.

— **Vojaška uprava razglasa,** da potrebuje približno 20.000 kv. metrov zemljišča za razne potrebe in eventualne zgradbe. Zemljišče mora biti tik ob mestu ali vsaj v neposredni bližini in blizu železniške proge. Do zemljišča morajo biti izpeljana dobra pota, biti mora primerno suho in ne močvirnato. Ponudbe s točno navedbo lege in cene je poslati ali pa osebno prijaviti pri komandi 89. polka, Dečkov trg, do 6. februarja.

— **Predstojništvo mestne policije** zadnjič opozarja lastnike motornih vozil, da vložijo prijave zaradi evidenčnih tablic pri predstojništvu, ker se ne bodo izdale evidenčne tablice onim lastnikom, ki to prijavo opuste.

— **Rokodelska obrtna zadruga** ima svoj redni letni občni zbor v smislu pravil v nedeljo 14. februarja ob 8 dopoldne v društvenem lokalu v hotelu »Pri pošti«.

— **Borza dela ima na razpolago** delo za 8 hlapec h goveji živini, za 2 hlapec za konje, 1 mizarja, 1 strojevodjo in za 9 vajencev in sicer: za 4 mizarje, 2 čevljarke, 2 pekarske in 1 kolarja. — Nadalje je delo za 1 kmečko dekle, 1 likarico, 1 natakarico, 1 kuharico, 1 hotelsko kuharico in 1 služkinjo.

— **Novo Celje.** Iz bolnišnice za duševne bolezni je v sredo pobežnil bolnik Stollecker Karel iz Konjice.

— **Nočno lekarniško službo** ima v prihodnjem tednu od sobote naprej do vključno petka 12. februarja lekarna »Pri križu« v palači Ljudske posojilnice na Kralja Petra cesti.

Trbovlje

— **Kolkovanje.** Na tozadevno notico v »Slovenec« odgovarja »Jutro«, da ne gre toliko za različne mere pri kolkovanju in poučevanje verouka, ampak za mojo osebo.

— **Pri tem trdi neresnico,** da se nisem pritožil na pristojno oblast, ampak se zatekel k pobiranju podpisov Res pa je ravno nasprotno. Če so tudi starši sami zbrali toliko podpisov, ni moja, ampak njihova zadeva, ki pa je nekaterim zelo nejluba. Kadar bom lahko o celi stvari napisal vso resnico, se bom še oglašil. — J. Zmave.

Ptuj

— **Klavirski koncert.** V petek 12. februarja prireditelji znani zagrebški virtuozi Petar Dumitšić in dvorani Glasbene Matic klavirski koncert. Dve dve leti nismo imeli prilike slišati v Ptuj takega koncerta in radi tega bo našemu občinstvu ta koncert prav dobrodošel.

— **Nevarna grožnja s pištolo.** 24letni L. P. iz ptujske okolice nima orožnega lista in je vendar nosil s seboj pištolo. Tako je nekega dne v hiši vinčarke Miki, kjer je bilo večje število ljudi navzočih, dvakrat ustrelil iz gole razposajenosti. Projektili so obšli v steni in le srečnemu slučaju se je zgalavili, da niso krogle nikogar zadele. Pri neki drugi priliki se je spril s pištolo na Jakoba Pučka, posestnika v Smolincih, kateremu je grozil, da ga bo ustrelil, vendar se je tudi ta izmotal iz mučnega položaja in pobežnil. Orožništvo zasleduje razgrajata, vendar dosedaj brezuspešno, ker se spretno skrivata.

Trebnje

Na Svečnico popoldne je priredilo naše Prosvetno društvo v svojem Domu tamburaški in pevski koncert. Ljubitelji glasbe so se vabili z veseljem odzvali; kajti koncerti se ne prirejuje vsak dan. Na sporedu, ki je vseboval 24 komadov, smo imeli priliko prisluhniti umetnosti domačih in tujih umetnikov (Vodopivec, Vilhar, Foerster, Verdi, Strauß, Becucci, Liszt itd.). Občinstvo so najbolj ugajale narodne pesmi, ki sta jih izvajala skupno tamburaški in pevski zbor (Polje, Jurij Benko, Kdor hoče žaba bit', Marko akače itd.). Za konec pa smo še videli in slišali »Taka so naša dekleta«, igro s petjem v enem dejanju. Kaj takega naš Dom še ni slišal. Poplačan je bil trud naše poštvalne mladine, ki je nesečno ur porabila za težko delo. Največ zaslug pa ima pri tem naš gosp. kaplan Blažič, ki je s svojim vaestranskim glasbenim znanjem in z veliko ljubeznijo do umetnosti pokazal, kaj je mogoče v kratkem času narediti. Za ta koncert smo mu iz srca hvaležni. Sam je tudi priredil skoraj vse komade, ki so bili izvajani. Strokovno kritiko prepustimo drugim, ki so za to poklicani. Med občinstvom smo opazili tudi več odličnih oseb, med njimi gosp. prošta dr. Čerina in gosp. kanonika Ferjančiča, znanega glasbenika. To je v zadnjih letih drugi tamburaški koncert v Sloveniji. Prvega je priredil isti gospod na Vrhniki.

V nedeljo (31. januarja) pa smo imeli v Domu

misijonsko razstavo. Ljudje so z velikim zanimanjem ogledovali razne predmete, orodje in orožje iz Afrike, Indije in Kine. Popoldne ob 3 pa je predaval univ. prof. dr. Lambert Ehrlich. Njegov govor je z velikim zadovoljstvom poslušala polna dvorana občinstva, saj se je videlo, da govori strokovnjak v poznanju narodov.

Ribnica

— **Čim krajši predpust,** tem več porok, ta stari rek se uresničuje tudi v našem slovečem trgu. Dne 3. t. m. smo zopet obhajali dve poroki. Ob 5 zjutraj sta se vzela gosp. Fran Heglar, sobni slikar iz Kukovega in gđc. Marija Hočevar, služkinja v Goricišvsi 39. — Itelega dne sta bila ob sv. maši poročena gosp. Arko Janez iz Kola 2 in gđc. Rozalija Šile iz Jurjevice 8. Obilo sreče!

— **Zaprte so naše šole** in sicer za celi teden zaradi razkuženja, pa ne od kakšnih zlih duhov ali podobno, ampak od bacilov škriatinke, ki se je med našo otročadjo pojavila.

— **Naši invalidi** so imeli občni zbor svoje tukajšnje krajevne organizacije in so sklenili jako umestno resolucijo na osrednji odbor Invalidske zveze v Belgradu. V tej resoluciji predlagajo izpremembo invalidskega zakona iz leta 1929 v tem smislu: 1. da se vsi po sedanjem zakonu reducirani 20—25% invalidi zopet zaščiti; 2. da se baza nad 120 Din davčnega cenzusa, ki sedaj velja kot merilo za invalidsko pokojnino, sploh ukine ter se pokojnine priznajo vsem žrtvam vojne brez izjeme, ker je le to edino pravično. Davčni cenzus 120 Din pa sploh ni pravo merilo bogastva, ker ni vsak bogat, komur je visoki davek odmerjen; 3. vsem invalidom a 50% nesposobnosti naj se prizna dodatek k pokojnini kakor onim a 60%; 4. vojnim vdovam naj se pokojnina zviša ter se jim izda pravica vojnega kakor invalidom; 5. vojaški invalidi naj se zaščiti skupno z vojininvalidskim zakonom; 6. zamudni roki za pritožbo po sedanjem zakonu naj se v toliko odpravijo, da bodo prizadeti mogli ponovno rekurirati in se dati pregledati ter zaščiti. — Slovenski delegati za invalidski kongres, ki bo 28. februarja v Belgradu, naj te zahteve in želje odločno zahtevajo.

Kranj

— **Koliko živine** so poklali v kranjskem in tržiškem okraju. Osem kranjskih mesarjev je v letu 1931 zaklalo: 718 goved, 329 telet, 519 prašičev in 5 kozličev. — Mesarji v okolišu kranjskega sodnega okraja — 19 po številu — od katerih 1 je v občini Predoselj, 3 v občini Strazišče, 2 v občini Naklo, 4 v občini Predvor, 3 v občini Senčur, 1 v občini Križe, 1 v občini Smlednik in 4 v občini Cerklje, pa so poklali: 13 bikov, 131 volov, 230 krav, 142 telic, 967 telet, 1300 prašičev, 275 ovac in 32 kozličev. To meso se pa ne konzumira samo na deželi, marveč ga veliko kupujejo zlasti kranjski in tržiški mesarji. — V Trzinu, v mestu samem brez okolice, je 8 mesarjev. Ti so zaklali: 10 bikov, 326 volov, 126 krav, 36 telic, 585 telet, 358 prašičev, 201 ovco in 12 kozličev. — Tisti, ki imajo vsestranski vpogled v razne številke, ki govorijo o porabi pišče, o mesu in tobaku, pravijo, da prebivalci obeh okrajev s Kranjem in Trzinem vred veliko pojedjo, še več pa popijejo in pokade.

Škofja Loka

— **Francosko predavanje** priredi krožek prijateljev Francije v petek 5. t. m. ob 6 zvečer v Galskem domu v Škofji Loki. Predava s pomočjo skoptičnih slik gosp. V. y, profesor francosčine na ljubljanski univerzi »o študentovskem življenju v Franciji«. Vstopnine ni. Vsi prijatelji francosčine iskreno vabljeni.

— **Poročili sta** med drugimi tudi gđc. Julka Ravnihar iz Sp. trga in Minka Hartman iz Suhe, obe iz uglednih družin. Ker sta bili vneti članici v naših organizacijah, jima je društveni pevski zbor priredil lepi podoknici. Bilo srečno!

— **Halo! »Cigani«** pridejo! Kam? V Društveni dom na pustno nedeljo zvečer. Gledališka družina se že dolgo nanje pripravljala in je za njihov sprejem naprosila k sodelovanju svoje najboljše elare in nove moči. To bo smehal! Zato za takrat vsi v Društveni dom!

Laško

— **Mejaši ceste,** ki je bila lansko leto asfaltirana, smo prešli pred kratkim od mestne občine račune za prispevek k asfaltiranju cest. Ti računi so zelo visoki, za nekatere do zneska 15.000 Din, to je za lastnika ob cesti od vsakega metra dolžine po 72 Din. Lansko leto, ko so občinski očetje določali prispevke privatnikov-mejašev, se je govorilo, da se bo ta znesek plačal v teku desetih let. Občinski odbor pa je baje sklenil, da se mora ta znesek plačati v teku pet let. Sedaj smo pa prešli račune v takojšnje plačilo. Govori se, da je temu krivo to, ker banski upravi ni bil predložen sklep seje, da se omenjeni prispevek lahko plača v petih letih. Javnost bi vsekakor želela vedeti, kaj je s to zadevo da ne bo nepotrebnih ugiibanj in govoril. Ali prizadeti lahko plačajo določeni prispevek v petih letih ali ga pa morajo takoj plačati, kar je za mnoge v teh časih nemogoče.

— **Torej,** — napišite notico... Nazadnje, — kaj pa je tega treba?... Jaz nisem videl nikdar nikakega prepričanja in kljub temu izhajam pošteno. Moji članki so naravnost ženjalni, — brez samohvale. Tako sodi publikum... Kakor se vidi, ne spada v moderno družbo, — Vi s svojimi zastarelimi pojmi... A to je Vaša reč; — kakšno notico kočete?

Mrmolja je stisnil ustna, pogledal skozi okno ter pomislil.

— **No,** — kakšno notico! — Zapišite: — neki človek, — obče spoštovan in soliden človek — je izgubil 21. t. m. svoje prepričanje. Vezano je v zeleno usnje in še jako dobro ohranjeno. Če je kdo morda naletel nanj, naj ga vrne. Nagrada po dogovoru. Naslov pové iz prijaznosti uredništvo.

Pero je praskalo po papirju in Mrmolja je umolknil. Ob zadnjih njegovih besedah je stopil v sobo glavni urednik. Sleklet je suknuje, pogladil si dolgo, spoštljivo brado, vzal v roko kup papirjev ter sel molče za mizo. Ko mu je razložil Košuta stvar o prepričanju, nakremžil je obraz ter se ozrl mimogrede in nekako radovedno na Joba. Izpregovoril ni besedice...

— **Samo** še kratko opombo. Mrmolja ni našel svojega prepričanja. Na poziv »Resnice« se je oglašilo brez števila nepoštenih ljudi; pohlepni obljubljene nagrade so prinašali različne neumnosti: — svoja maloverdna in od večnega prehanja iz roke v roko do cela obrabljena prepričanja, bedaste predodke, petkrajcarska javna mnenja itd. Nekdo mu je poslal celo zvezek rdečee vezanega Bideckerja... Naravno je, da si Mrmolja z vsem tem ni mogel opomoči. Od težke žalosti in bridkosti je hiral, njegova lica so upadla in zdravniki so v kratkem času obupali nad njim. Umrl je o sv. Treh kraljih in krasni pogreb je pričal o njegovi splošni priljubljenosti...

plahtali, tega Vam ni treba misliti. Imam prakso... he, he... imam prakso!

Job je širil oči v skrajnem začudenju. Opiral je dlani ob kolena in strmel gospodu poslancu v obraz.

— **Ne razjézite se,** gospod poslanec... a zdi se mi, da zdaj sami govorite nekako mistično in megleno... Vaš kazalec... ne, gospod poslanec, ne razumem Vas...

Tiho hahljanje Pompliljevo se je izpreminjalo polagoma v glasnejši smeh. Telo se mu je stresalo v enakomernem taktu, kakor bi ga suvala za hrbtom nevidna roka.

— **Dražestni ste,** gospod Mrmolja... Kakšna nedolžnost... kakšno čarobno hinavstvo! Vi ste ustvarjeni minister!... A zdaj sva sama, — zdaj je to popolnoma nepotrebno. Pred menoj se ni treba skrivati. Jaz vem čisto natanko, kako se prepričanja kupujejo in prodajajo. Svoje na priliko sem menjal že štirikrat. To je jako dobro. Človek se čuti nekako prerjenega... Toda vrtna se k stvari... Koliko bi radi zanj? Odkrito Vam povem, da nisem za zdaj v nikakih zadregah. Prepričanja so dandanes jako poceni. Dobé se celo za blagohoten smehljaj, podarjen na pravem mestu in o pravem trenutku. Sploh opažamo, da je prišlo to blago že precej iz mode...

Mrmolja je skočil s fotelja.

— **Ali** za Boga, gospod poslanec, — jaz ne prodajam svojega prepričanja. Nikakor ne. Moje prepričanje ni nikak predsodek. Vrh tega je vezano v zeleno usnje... Prosim Vas torej, da mi ga vrnete.

Pompliljev obraz je postal hipoma resen in hladen.

— **Kako to,** da me spravljate v zvezo s svojim prepričanjem?... Dragi moj, ne prenažite se v svojih besedah. To bi Vam lahko škodovalo... Jaz nimam nikakega prepričanja; za nekaj duij

sem zastavil celó svoje. Tudi ko bi ga imel pri roki, ne mogel bi Vam postreči z njim. Rabim ga v nedeljo na volilnem shodu... Najin razgovor je potemtakem brez pravega namena in zdi se mi, da si nimava povedati ničesar več.

Vzel je v roke časopis ter se navidezno zamislil vanj. Mrmolja ga je gledal nekaj časa od strani; naposled je zamahnil z roko ter se poslovil...

Glava mu je postajala težka; bridkost je zatemnila njegov pogled in ves svet se mu je zdel dolgočasen in zopern. Na mostu je vzdihnil in obstal. Obhajale so ga bolne misli, katerim pa se kot obče spoštovan in soliden človek ni udal. Odklanjal je samonarve že zaradi neprijetnih govoril in razžaljivih ugiibanj po smrti. Vrh tega se je spominjal, da so pisali proti samomoru najboljši filozofi sedanje in pretekile dobe.

Nervozen, žalosten in utrujen se je napravil v uredništvo »Resnice«. Spotoma je sestavljal primeren inerat, ki bi diskretno in razločno ob jednom opozoril občinstvo na izgubljeno stvar. Bal se je, da ne bi zbudil pri tem ali onem kakkega napetnega mnenja in da bi se po nepotrebnem ne blamiral. Zakaj naravno je, da mu je bilo mnogo lažje na časti in na ugledu; poslednjega negujejo skrbno in nežno celó ljudje, ki nimajo nikakega prepričanja, niti broširanega ne.

Uredniška soba se mu je zazdela na prvi pogled prazna; naposled je zapazil v nekem kotu med knjigami in papirji suho postavo Ambroža Košute, sourednika za idealni del.

Mrmolja je pozdravil, Košuta je sedel mirno na svojem stolu. Mrmolja je zakašljaj, Košuta se niti ganil ni. Mrmolja je zakričal, Košuta je dvignil glavo... Dvoje černih oči se je uprlo v Joba, obraz je bil sivkast, kakor pokrit z debelo plastjo prahu, in reče lašje so ležali zaspano na nizkem čelu.

— **Rad bi naznanil** v Vašem listu, gospod urednik, da sem po nesreči izgubil svoje prepričanje... »V upravnishvo!«

— **Ne,** gospod urednik, — stvar je nenavadno važna in zato bi želel, da bi vtaknili med domače novice nekako notico...

— **O čem?**

— **O mojem prepričanju.**

Košuta se je popraskal pod nosom.

— **Razložite mi Vi,** — kakšno reč pa si prav za prav predstavljate pod to nenavadno besedo?

— **Mrmolja ga je pogledal.**

— **Dà,** kakšen vrag je to, — prepričanje?

— **Ali** tega Vam ne morem razlagati, gospod urednik. Res ne. Nisem se učil logike in zato ne znam definirati... Prepričanje?... Prepričanje?!

... To je takó neka stvar... ljudje jo imajo pri sebi, kadar jo rabijo... Gospod Pomplilj Streha pravi, da je prišlo iz mode in moj prijatelj Sempronij je imenoje celó smešno fosiljo... Moje, recimo, je bilo vezano v zeleno usnje, med tem ko je Sempronijevce samo broširano... Nekateri imajo samo platnice, jako krasne platnice, — profesor Pankracij Mulva celó zlatom izdelane, — in vendar so samo platnice... Resnično, jaz ne znam definirati...

Košuta se je zamislil.

— **Preprijčanje... preprijčanje...**

Naposled je vstal, stopil k polici ter odprl ogromen leksikon... Čital je nekaj časa, stresal z glavo ter se obrnil k Mrmolji.

— **Od kod** pa ste dobili svoje prepričanje? Ali ste ga ukradli?

— **Ne,**

VELIKI UPOR V INDIJI

Iz Indije prihajajo k nam poročila o uporih domačinov proti Angležem. Zgodovina pa nam priporoča, da so Angleži teh pojavov v svoji najbogatejši koloniji vajeni, saj je to dežela največjega bogastva in največje revščine, domovina velikih modrijanov in pesnikov na eni ter strašne duševne zaostalosti na drugi strani in še dandanev pozorišče najstrastnejših verskih bojev med brahmani, ki jih je nad 200 milijonov in fanatičnimi mohamedani, ki jih je v Indiji okoli sedemdeset milijonov.

Vzroki uporov so najrazličnejši. In vzroki največjega indijskega upora so bili n. pr. z lojem namazane patrone!

Nad sto let je vladala Indijo t. zv. Vzhodno indijska družba, ki je bila odgovorna angleškemu kralju. Da je obvladovala deželo, se je posluževala deloma angleških vojakov, deloma pa je sestavljala svojo armado iz bojevitih plemen brahmanov in mohamedanov. Pod vodstvom angleških oficirjev so tako mešani polki dosegli sijajne uspehe, a polnega zaupanja vendarle niso vedno zaslužili. Posebno slabo za oblast indijske družbe je postalo preveliko zaupanje domačim polkom, ki se je pokazalo v tem, da je bilo za časa lorda Dalhousa l. 1856 v indijski armadi 233.000 domačinov in 45.000 Angležev, za časa velikega upora l. 1927. pa se je to nezdravo razmerje še mnogo bolj poslabšalo.

Del armade se je indijski družbi uprl že l. 1764. Upor so zadušili s topovi. L. 1806 je družina Treppoo Sultan povzročila nevaren upor v Velore, a ga je Gillespie še pravočasno udusil s svojimi dragonci. L. 1844 se je po strahotah afganske vojne uprl kar sedem polkov sestavljenih iz domačinov. Vzroki uporov so bile resnične in izmišljene krivice. Že tedaj je lord Ellenborough večkrat svaril, da je edina velika nevarnost, ki preči britanskemu imperiju, upor indijske domače armade. L. 1853, na predvečer velikega upora, je pisal Sir Charles Napier v »The Times«, da grozi silna nevarnost Angležem v Indiji od strani bengalske domače armade. Nasprotstvo med domačini in Angleži se pogloblja in se širi po vsej deželi. Oblasti svari in opozarja, da naj store svojo dolžnost. To svarilo pa ni nič zaleglo in posledice so bile strašne.

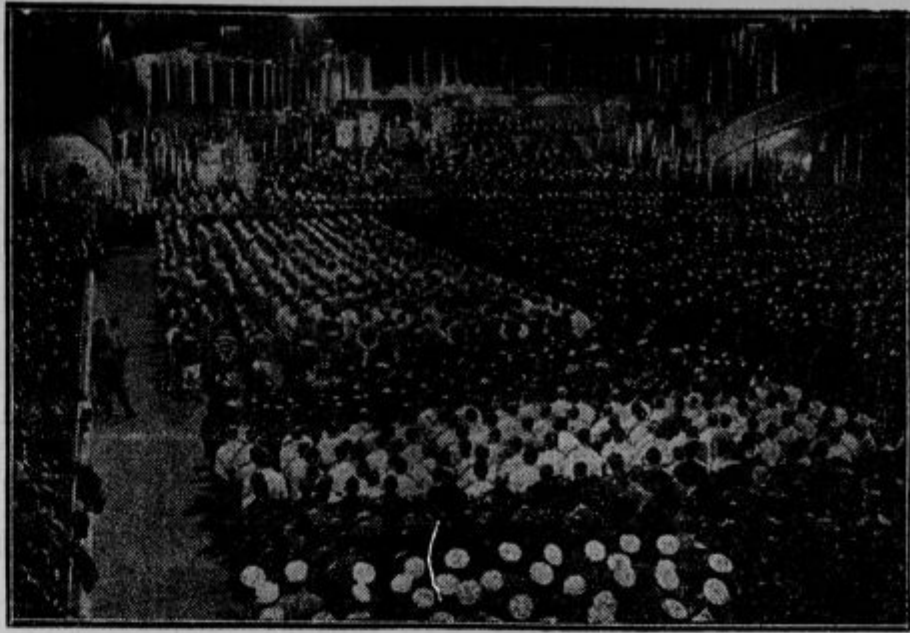
Vzroki upora so bili različni. Eden od njih je obstojal v tem, da vojaki najemniki niso imeli ravno lahkega položaja. Nekdo so živeli najrazličnejše ugodnosti in predprave. A te jim je indijska družba sčasoma skrbila in zmanjšala njihovo plačo. Najemniki, ki so morali proti skromni odškodnini sami kupiti konja in opravo, so bili do malega vsi zadolženi in so le čakali prilike obračunati z režimom in uničiti upnike in dolžne knjige.

Velika napaka tedanje indijske uprave je bila, da ni dovolj upoštevala verskih in socialnih prilik ter čustvovanja domačinov-vojakov. Tudi pri poveljstvu ni bilo vse v redu in od 73 upornih polkov so naknadno našli le štiri polkovnike, ki so bili vredni novega zaupanja. Indijska družba je tedaj anektirala nekatere indijske pokrajine (med njimi kraljestvo Oudh) ter ni dovoljevala več, da bi adoptirani sinovi smeli postati prestolonasledniki. To ter mnoge druge naredbe — tudi humanitarne in sanitarne — so vzbudile med indijskimi princji in narodom veliko nezadovoljstvo in vznemirjenje in indijska družba si je nakopala sovraštvo krutega in daleč proslulega adoptiranega sina vladarja kraljestva Oudh, Nana Sahiba. Največ nasprotstva med Indijci pa je vzbudila prepoved sežiganja vdov, detomorilstva, dalje smrtne obsodbe Indijcev za velike zločine ter naredbe, da se smejo vdove poročiti, da smejo misijonarji svobodno širiti kristjanstvo po Indiji. Kar je vlada ukrenila v prid brahmanom, je žalilo mohamedane in na-

niti potrudili niso, da bi začeli mazati krogle z gosjo ali ovčjo masjo. Agitatorjem pa je hitro širjenje misijonov še bolj služilo, da so navedeno sumnjo utrjevali v lahkovernih orientalcih. Posledice so se kmalu pokazale. Vojaki so se branili prijemati in uporabljati nove patrone, ker so jim od vseh strani grozili, da bodo izključeni iz kaste, če bodo rabili predmete, ki so mazani z prokleto masjo. Istočasno pa so se bliskoma začeli širiti preko silnih pokrajin skrivnostni, mali kapatli, koščki opresnega kruha, kakršen je bil znan že v času upora v Velore l. 1806. Čudovito hitro je brzel ta signal od vasi do vasi, od pokrajine do pokrajine in z njim je narasčalo razburjenje ljudstva.

Sredi januarja 1875 se je uprlo vojaštvo v Barakpurju blizu Kalkute. Balo se je onečiščenja z novimi patronami in le previdnemu nastopu generala Hearseya se je bilo zahvaliti, da se ni zgodilo kaj hujšega; pozneje se je izrazil o svojem položaju z besedami: »Živeli smo v Barakpurju na mini, ki je morala vsak trenotek eksplodirati. Prav kmalu na to se je uprl 19. polk in vojak Pandi, pijan navdušenja, je ustrelil adjutanta in hujskal vojake drugih polkov k nepokoršni. Angleži so postopali skrajno previdno in so uporni polk razpustili. Najbližji polk belih vojakov je bil od Kalkute oddaljen 700 km. In indska vlada je začela klicati na pomoč polke iz Burme. Predno pa se je generalni guverner Indije lord Canning dobro zavedel o pomenu teh in drugih uporov ter jih poizkusil zatreti, so dospele vesti, da so uporniki zavzeli Delhi in da so se polki v Meerutu uprli.

(Nadaljevanje sledi.)

»Železna fronta« se imenuje nova organizacija za čuvanje republikanskega sistema v Nemčiji. Zanj nedeljo je nova organizacija imela v Berlinu zborovanje in obhod, ki se ga je udeležilo na stotine pristašev.

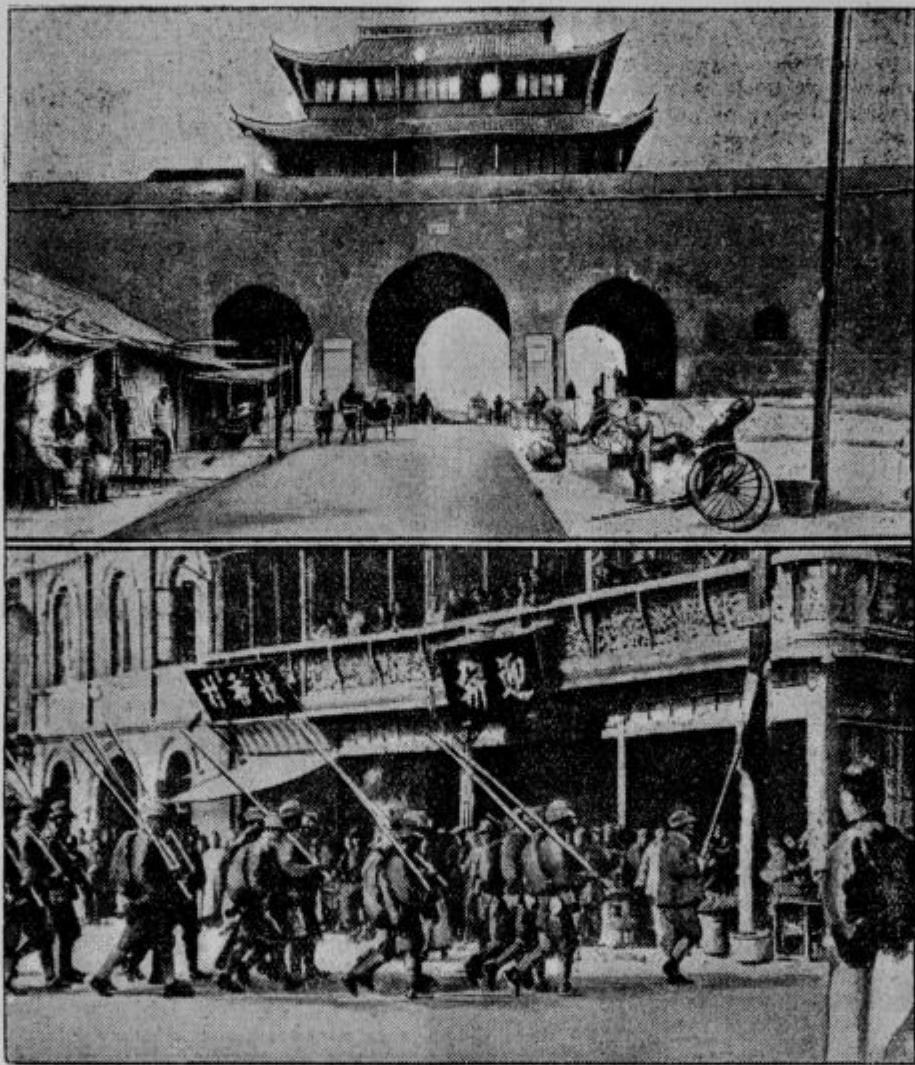
Sv. oče in Rusija

Dramaturg I. Surgočev je priobčil v noveletni številki pariškega »Vozroženja« zanimivo pismo iz Rima, iz katerega posnemamo sledeče:

»Dragi prijatelj,« — mi je bilo rečeno, in zagotavljam vas, da sem to zvedel iz najbolj zanesljivega vira, — »če vidimo prav zdaj, v teh ne-

valnega organa na Nemškem, je zamudil sejo in dospel v Rim šele prihodnji dan. Kardinal, ki vodi vatičanske finance, ga je sprejel na kolodvoru in prihodnjega dne je bil strokovnjak s soprogo sprejet v audienco pri papežu. Razgovor je trajal nad eno uro. Pripomniti je, da se šteje ta izvedenec med zmerne republikance in je veren katolik. Pred leti je moral kot državni uradnik vpoštevati nazore onih veljakov, ki so pristaši čim živahnije trgovine s sovjeti, češ, da jamči njih dolgotrajnost za nadaljnji obstanek. Boljševiki so dolgo vabili strokovnjaka v Moskvo, in naposed se jim je to posrečilo. Obiskal je Moskvo, kjer so ga sijajno sprejeli, in od tedaj je redno priporočal poglobitev stikov s sovjeti... Ko je podelil papež temu dostojanstveniku svoj blagoslov in pripomnil, da ga veseli videti Cerkvi zvestega uglednega Francoza, je občutil slednji, da ponekod nasprotuje njegovo delovanje v prilog sovjetom katoliškemu verskemu prepričanju, ter papeža vprašal, kaj misli o bodočnosti sovjetske vlade? Sv. oče je takoj odgovoril, da pomeni sovjetska oblast veliko zlo, ter se razvel kot da bi mu nehote razdražil obiskovalec skalečo rano. »Zdaj,« je rekel dobesedno, »ne sme več noben vernik dvomiti o tem, da je napovedala sovjetska vlada neizprosno vojno vsem veroizpovedim brez razlike: katolištvu in pravoslavlju, muslimanstvu in židovstvu.« Sv. oče je navedel v potrdilo svoje misli sledeč dogodek: Neki italijanski vojni oddelek je pred meseci prvič dospel v Kufo, najbolj oddaljen okraj Tripolitanijske, kjer še nikoli niso videli domačini evropske vojske. Katoliški duhovnik, ki je spremljal vojaštvo, je poročal v Vatikan, da so bile sovjetske tiskovine prvo, kar so srečali Italijani v Kufr. Vatikan je dobro poučen o ruskih razmerah in položaju sovjetske vlade. Podatki, ki so Vatikanu na razpolago, ne odgovarjajo onim slabim poročilom iz Rusije, ki jih prinaša evropski tisk, temveč jih daleč presega. Nobeno glasilo katerikoli najbolj ogorčenih sovražnikov boljševikov ni v stanju predočiti groze, ki vlada na Ruskem. — »Zato,« je sklenil sv. oče, »stori vsaka vlada, ki naveže stike z boljševiki, največji greh.« Sprejet dostojanstvenik je ugovarjal, češ, da je to izven vsakega dvoma z verskega stališča. A politično stališče veli vpoštevati dolgotrajnost sovjetske vlade, ki se mora smatrati za dokaz njene stalnosti. Iz tega razloga mora Evropa, hočeš, nočeš, poglobiti stike z boljševiki. Toda sv. oče je razburjeno odgovoril, da ne nudi dolgotrajnost političnih razmer nobenega dokaza za njih večni obstanek. Poročila, ki jih ima Vatikan, dokazujejo, da so dnavi sovjetske oblasti že šteti. Dostojanstvenik je odvrnil, da je bil osebno na Ruskem in se imel priliko prepričati o utrjenosti sovjetske oblasti. Na to ga je sv. oče vprašal, ali obvlada ruščino? Dobil je negativen odgovor in pristavil, da dokazujejo ti osebni vtisi zopet isto: boljševiki izvrstno razumejo prepričati vse ugledne obiskovalce o njih močnosti in v to svrhu se ne bojijo izdatkov pri sprejemu. »Ponavljam vam,« je sklenil sv. oče, »da naredijo vse evropske vlade, ki so navezale stike z boljševiki, poleg velikega greha tudi usodno politično napako, ki jih bo utegnila jako drago stati. Kajti stalno moramo biti pripravljeni na najpomembnejše dogodke...«

Profesor je pri izpitu postavil kandidatu vprašanje.
Kandidat molči...
Profesor: »Zdi se mi, da vam moje vprašanje dela težave?«
Kandidat: »Vprašanje ne, pač pa odgovor.«

Po zmagovitih bojih v Mandžuriji so Japonci pričeli ogrožati glavno mesto Nanking in na jugu važno trgovsko pristanišče Kanton. Na sliki zgoraj: Starodavna vrata ob vhodu v mesto Nanking, ki so poleg drugih znamenitosti postale žrtev bombardiranja glavnega mesta. — Spodaj: Kitajske čete odhajajo iz Nankinga na bojišče.

Žrtve Srbije v svetovni vojni

Pariški »Temp« poroča o žrtvah Srbije v svetovni vojni:

Srbija je avgusta 1914 mobilizirala 589.500 ljudi. Septembra je imela pod orožjem 532.710 vojakov, novembra istega leta 572.120 vojakov.

Padlo in vsled dobljenih ran je umrlo: leta 1914 58.842 vojakov, leta 1915 150.000 (umrl preko albanskih gor); leta 1916 7208; leta 1917 2270 in 7000 leta 1918, skupaj 292.340. K temu številu je treba prišteti še 77.278 mož, ki so umrli za časa umika preko Albanije in je srbska vojska izgubila skupaj 369.818 vojakov, to je polovica vseh mobiliziranih moških.

znosno težkih letih na prestolu sv. Petra nadpastirja, ki izvrstno obvlada ruščino, ne smemo dvomiti, da je tako hotela Božja previdnost. Pripomniti vam moram, da je Njegova Svetost bil zelo dolgo za nuncija v Varšavi in v tem času vžljubil Rusijo, njen jezik in književnost. Zato prodira papežev pogled na slehernem področju, v kolikor se nanaša na težko bolezen vaše domovine, dalje in globlje kakor pogled večine najbolj uglednih in duhovitih evropskih politikov. Vi želite dejanske dokaze? Poslušajte. V Vatikanu so pripravljani na vse, celo na revolucijo v Italiji. Lanskega novembra se je prvič sestel odbor iz uglednih cerkvenih in posvetnih dostojanstvenikov, ki je razpravljal o tej možnosti in o potrebnih ukrepih. Eden izmed odbornikov, dobro znani železniški strokovnjak in po vojni predsednik nekega mednarodnega opazo-

»Zeleni teden«. V Berlinu so v nedeljo otvorili tako zvani »Zeleni teden« — veliko razstavo lovskih trofej iz lanskega leta in predmetov, ki so v zvezi z lovom. Zastopane so skoraj vse države. Iz Jugoslavije je razstavljena med drugim glava štiritletnega srnjaka z nenavadnim rogovjem. Ima 11 zelo nepravilno razvitih rožičkov.

sprotno. Poleg tega je obstajalo prerokovanje, da bodo Angleži vladali le sto let v Indiji. Vest o neuspehih Angležev v Perziji, na Krimu in v Afganistanu so, silno pretirane seveda, hitro razširjale in podžigale uporne duhove.

Ilekra uporu pa so bile, kakor sem že uvedoma omenil z lojem namazane patrone. Zelo značilno za versko mišljenje in fanatizem Indijcev, ki do danes ni mnogo izgubil na svoji sili; značilno pa tudi za neodpušljivo preziranje in deloma nevednost angleških oblasti. Te so tedaj uvedle namreč nove puške, katerih patrone so bile namazane z lojem. Loj pa je mast goveda in prašičev, — obe vrsti živali so pravovernemu in fanatičnemu brahmanu in mohamedanu — anatema! Lahko je bilo agitatorjem prepričati domačega vojaka, da so patrone namazane z masjo živali, ki so enim vernikom deloma svete, drugim pa prepovedane. Dolžili so angleške oblasti, da hočejo pravoverne brahmane in mohamedane s tem, da bi rabili lojene patrone, napraviti nemogoče med svojimi verskimi pripadniki in jih pokristjaniti. Naini Angleži se

V starodavnih časih: Grem na lov.

V viteškem srednjem veku: Odhajam na vojno.

V sedanjosti: Oprosti, imam zelo važno sejo.

Reg. hranilnice in kriza

Naše denarstvo je preneslo krizo, ki je posebno akutno nastopila na denarnem trgu v jeseni lani, brez posebnih pretresljajev. Tako banke kakor regulativne hranilnice, posebno pa zadruge, so bile sicer primorane poseči po samopomoči, vendar niso izgubile dosti vlog. Pred nami je statistika vlog regulativnih hranilnic v preteklem letu. Ob enem s temi podatki podajamo tudi nekaj primerjav za prejšnja leta.

Zadnja leta je bilo gibanje vlog sledeče po stanju konec leta 1927 728,3 milij. Din 1928 860,6 milij. Din 1929 1025,0 milij. Din 1930 1182,1 milij. Din

Prirastek novih vlog je bil v l. 1927., 1928. in 1929. znatno večji kot pa so znašale kapitalizirane obresti. Tako je znašal prirastek vlog v l. 1927. 103,6 milij. Din, dočim so znašale istočasno kapitalizirane obresti 52 milij. Din. V l. 1930. pa smo opazili, da je prirastek ostal na višini l. 1929., dočim je bilo kapitaliziranih obresti 1,2 milij. Din več kot prejšnje leto. L. 1930. namreč je prenehal veliki prirastek vlog regulativnih hranilnic. Če izvajamo banovski regulativni hranilnici, je znašal prirastek vlog pri vseh ostalih hranilnicah 90 milij. Din, dočim sta obe banovski hranilnici (v Ljubljani in Mariboru s podružnico v Celju) zabeležili dvig vlog za 67,1 milij. Din. S tem so v letu 1930. znašale vloge pri banovinskih hranilnicah 211,4, pri ostalih regulativnih hranilnicah pa 970,7 milij. Din. Kakor smo že omenili, kaže slabše naraščanje vlog na obširno gospodarsko krizo, ki se je začela že v l. 1930.

Se bolj zanimivo pa je gibanje vlog v l. 1931. Podatki kažejo, da je prirastek bil zabeležen le v prvi polovici leta, dočim so v tretjem četrtletju lani prevladovali dvigi, kar se je zgodilo tudi v zadnjem četrtletju preteklega leta. Kakor kažejo podatki za 31. december 1931 (brez kapitaliziranih obresti), je sedaj stanje le malo višje kot 31. marca lani. V teku celoga leta 1931. je znašal čisti prirastek vlog (brez kapitaliziranih obresti) le 23,5 milij. Din in se to le radi ugodnejših uspehov prve polovice leta. Prirastek l. 1931. je le malo večji kot petina prirastka v letu 1930.

V naslednjem podajamo statistiko gibanja hranilnih vlog na knjižice in tekoče račune pri 29 regulativ. hranilnicah v Sloveniji (vse v milij. Din):

Velesojem v Bruslju. Velesojem v Bruslju se bo vršil od 6. do 20. aprila t. l. Na lanskem XII. velesojem v Bruslju je razstavilo 2502 trvdri iz 22 držav. Letos, navzile krizi ali pa ravno zaradi krize, prekaša število doslej prijavljenih trvdri ono lanskega leta ob istem času. Na velesojem bodo zastopane vse industrijske panoge, predvsem belo tekstilno blago, pohištvo, steklenica, porcelan, igrače, elektrotehnika in mehanika. Razstavljalci bodo grupirani tako, da bo omogočen jasen in točen pregled vseh strok in izdelkov. Na podlagi sejmске legitimacije, katere izdaja Urad velesoja v Bruslju, dobe razstavljalci, ozir. posetniki brezplačni belgijski vizum. Informacije daje belgijski konzulat v Ljubljani.

Iz statistike naše zunanje trgovine. Sedaj je objavljena tudi statistika naše zunanje trgovine po skupini mednarodnega imenovanja blaga. Iz te statistike je razvidno, da je znašal uvoz poskupljenih v odstotkih (v oklepajih podatki za l. 1930.): živa živina 0,06 (0,38), hrana in pijače 8,25 (8,34), sirovine in polfabrikati 17,35 (18,49), fabrikati 74,6 (72,70), zlato, srebro itd. 0,18 (0,09). Izvor pa je bil naslednji: živa živina 15,43 (13,02), hrana in pijače 35,31 (36,58), sirovine in polfabrikati 41,99 (42,77), fabrikati 7,27 (7,62). Uvoz fabrikatov je torej dosegel v l. 1931. rekordno število, ki kaže, da naša industrializacija ni uspela vsaj kolikor toliko znižati uvoz.

Borzo

Dne 4. februarja 1932.

Denar

V današnjem deviznem prometu so tečaji ostali v glavnem neizmenljivi. Promet je bil znaten, posebno v devizah Newyork in Curih. Vse zaključene devize je dala Narodna banka.

Ljubljana. Amsterdam 2263,54—2274,90, Berlin 1330,31—1341,11, Bruselj 783,74—787,68, Curih 1096,15—1101,65, London 193,48—195,08, Newyork kabel 5620,47—5648,78, ček 5598,47—5626,73, Pariz 221,25—222,37, Trst 288,30—290,76.

Zagreb. Amsterdam 2263,54—2274,90, Bruselj 783,74—787,68, London 193,48—195,08, Milan 288,36—290,76, Newyork kabel 5620,47—5648,73, ček 5598,47—5626,73, Pariz 221,25—222,37, Praga 166,49—167,35, Curih 1096,15—1101,65.

Skupni promet brez kompencij 1,7 milij. **Belgrad.** Amsterdam 2263,54—2274,90, Berlin 1330,31—1341,11, Bruselj 783,74—787,68, Curih 1096,15—1101,65, London 193,48—195,08, Newyork 5598,47—5626,73, Pariz 221,25—222,37, Praga 166,49—167,35, Trst 288,30—290,76.

Curih. Belgrad 9,05, Pariz 20,185, London 17,68, Newyork 512,75, Bruselj 71,50, Milan 26,35, Madrid 40, Amsterdam 200,50, Berlin 121,55, Stockholm 99,50, Oslo 96,50, Kopenhagen 97,75, Sofija 3,71, Praga 15,19, Varšava 57,30, Atene 6,55, Carigrad 2,45, Bukarešta 3,05, Helsingfors 7,80.

Dunaj. Dinar notira: valuta 12,50.

Vrednostni papirji

Na naših borzah je zavladala za državne papirje živahnejša tendenca in tečajji so se danes ponovno dvignili. Na ljubljanski borzi je prišlo do enega zaključka v vojni škodi po 200. Živahen je bil promet na belgijski borzi, kjer je znašal: promptna škoda 1500 kom., februar 1000 kom., marec 200 kom., begl. obv. 394.000, 8% Bler. posojilo 3000 dol., 7% Bler. posojilo 2000 dol. in 7% obv. Drž. hip. banke 1000 dol. Nadalje je bilo zaključeno 10 kom. delnic Narodne banke. Zagrebška borza pa izkazuje tale promet: vojna škoda 1000 kom., begl. obv. 400.000, 8% Bler. posojilo 4000 dol. in 7% Bler. posojilo 2000 dol.

Ljubljana. Vojna škoda zaklj. 260, 8% Bler. pos. 55 bl., 7% Bler. pos. 48 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 58—60, vojna škoda 262—264 (262, 265), 2. 254—257 (257, 259), 8% Bler. pos. 54—55 (54, 54,50), 7% Bler. pos. 48—49,50, 7% pos. Drž. hip. banke 48 den., 6% begl. obv. 42,50—43 (42,50, 43).

Belgrad. Narodna banka zaklj. 4950, 7% inv. pos. 59 den., agrarji 31 den., vojna škoda 264—265 (261, 260, 260), 2. zaklj. 260, 3. zaklj. 256, 257, 258, 6% begl. obv. zaklj. 43, 43,25, 43,50, 44, 44,75, 45, 44,50, 8% Bler. pos. zaklj. 50, 7% Bler. pos. zaklj. 55, 56, 7% pos. Drž. hip. banke zaklj. 51.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 101,50, Wiener Bankverein 11,50, Zlivo 80, Ausiger Chemische 181,50, Mundus 107,00, Alpine 13,45, Trboveljska 33,75.

	1880	1931
1. januarja	1025,0	1182,1
31. marca	1043,6	1203,1
30. junija	1078,2	1219,8
30. septembra	1068,1	1217,2
31. decembra	1128,9	1205,0

Če pristojemo še kapitalizirane obresti k stanju z dne 31. decembra 1931, lahko cenimo stanje vlog pri regulativnih hranilnicah konec lanskega leta na 1280 milij. Din. Vendar pa s tem regulativne hranilnice še daleč niso dosegle onih vlog, ki so jih imele pred vojno. Pomisliti je namreč treba, da so znašale konec leta 1913. vloge pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji 191,4 milij. kron, kar bi dalo po ključu 11 Din za krono nekaj nad 2 milijardi Din. Iz tega je razvidno, da so dosegle hranilne vloge okoli 60% predvojne stanja. To pomeni, da še daleč nimamo zbranih onih kapitalov, ko smo jih imeli pred vojno, in da lahko odpodemo vsi očitki glede bogastva Slovenije. Dejstvo, da smo zbrali komaj 60% predvojne višine vlog v regulativnih hranilnicah, kaže, kako velike kapitalije je izgubilo naše gospodarstvo in katerih doslej še nismo nadomestili z novimi prihranki. Sej je razumljivo, da ne moremo v par povojnih letih zbrati zopet onih kapitalov, katere so nakopičila desetletja pred vojno.

Kakor smo že omenili, je akutna denarna kriza zadnjih mesecev preteklega leta škodovala stalnemu razvoju na našem denarnem trgu. Detajlna statistika za l. 1931. bo pokazala, v katerih predelih Slovenije je bila kriza najbolj občutna. Posebno so prizadeti kraji na bivšem Stajerskem. Tudi združna statistika za bivšo Stajersko kaže, da je bilo tam formiranje kapitala počasneje kot v nekaterih drugih slovenskih krajih. Zato je bila tudi obrestna mera na Stajerskem višja in kreditne razmere niso bile tako ugodno urejene kot na bivšem Kranjskem.

Zanimiva je tudi primera po posameznih zavodih. V drugem četrtletju so hranilne vloge narastle pri 15 zavodih, padle pa pri 14, v primeri z začetkom četrtletja. V tretjem četrtletju je število regulativnih hranilnic, ki so zabeležile dvige vlog, padlo na 13, dočim jih je 16 registriralo zmanjšanje. V zadnjem četrtletju preteklega leta pa so narastle hranilne vloge le še pri devetih hranilnicah, dočim so padle pri 20.

Žitni trg

Novi Sad. Koruza 71—72, bač., ban., gar. kval. 69—71, bač. okol. Sombor 71—72, bač., sr. za marec, april, maj 78—82, sr. gar. kval. 70—72, sr. gar. kval. par. Sid 74—75. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence slabša. Promet: 39 vagonov.

Budimpešta. Tendence stalna. Promet miren. Pšenica marec 12,13—12,36, zaklj. 12,11—12,13, maj 12,50—13,05, zaklj. 12,88—12,90, rž marec 13,25—13,48, zaklj. 13,28—13,29, maj 14—14,10, zaklj. 13,79—13,80, koruza maj 14,25—14,35, zaklj. 14,32—14,34.

Winnipeg. (Začetni tečaj.) Pšenica maj 63,75, julij 63,25, oktober 66,625.

Chicago. (Začetni tečaj.) Pšenica marec 57,25, maj 60,125, julij 60,625, sept. 62,125, koruza maj 40,25, julij 42,375, oves maj 26, julij 25,50.

Kulturni obzornik

Fran Ksaver Meško: Črtice

Cirilova knjižnica 68. zvezek.

Petero črtic na videz in ime tako različnih: »Njiva«, »Črna smrt«, »Drama iz davnih dni«, »Slovenske gorice«, »Marija Magdalena« in vendar v lepo ekladnost spojenih črtic imamo pred seboj. V njih gre, razen v zadnji, za dogodke in usode domačih ljudi, večinoma v obsegu Slovenskih gor. Življenje, trpljenje, borbe in smrt, vse je zapisano, v odličnem slovarju, vendar z veliko jasnostjo, v krasnem, domorodnem jeziku, s krepkim naglasom, krepkejšim nego marsikje drugod pri podobnih črticah in črtičarjih.

Snov je povsod zanimljiva, ki sega tuintam v neverjetno neukrotene in neukrotljive strasti slovenskega srca. Pisatelj poprima dogodke brezobzirno, da pokaže pravo, čeprav temno stran življenja.

Na mnogih krajih, zlasti v črtici »Slovenske gorice«, se nehoti spomnimo na Roseggerja. Isto domoljubje in domotožje, s katerim obiskuje in opisuje pisatelj svoje rodne kraje in ljudi:

»Einen möcht' ich, Einen haben, denn ich kenn' von dem ich weiss, dass er jede meiner Zeilen liest mit Liebe und mit Fleiss.«

Rosegger je našel več ko enega vnetega čitatelja med domačimi ljudmi; tudi Meško jih je našel in jih bo v teh črticah našel zlasti v Slovenskih goricah, pa tudi drugod.

»Slovenske gorice« so lepi domotožni, ali nikakor ne sentimentalni izlivi Meškove duše. Nenavadno poljudno in vabljivo nam riše rodno deželo, krajino, gorico, niivo, trato in hišo. Pisatelj nam je odkril, nekoliko na čegav način, kako se v Slovenskih goricah živi, dela, ljubi, smeje, moli, greši in pokori. Vendar segavost sleherne črtice vedno izven v dostojno retno in vse zbrane črtice izven v spokorno sliko in osebo: »Marija Magdalena«.

Kako primerno lepo mesto je našla v knjigi ta črtica, kako spopolnjen zaključek je sprejela vzporedba priobčenih peterih črtic! Meško ljubi svoje ljudi, dobre in slabe; ali slabega v njih ne ljubi, marveč le, kar je dobrega na njih. Tiho hodi mimo njih z letom nepriljenega spomina in rešujočega občutka.

Pisatelj ljubi svojo domovino tako, kakor je Goethe 1832. dal, prav pred sto leti pisal Eckermannu: »Kdor se je vse življenje trudil, da pobija škodljive predsodke, da zavrača ozko srčenost, nare, da razsvetljuje duha svojemu ljudstvu, da mu očistuje okus, da oplemenituje njegovo misljenje, kaj more ta boljšega storiti za domovino!« Jaseen znak Meškovega rodoljubnega in človekoljubnega udejstvovanja je tudi pričujoča zbirka, zlasti e poslednji črtici v veselim končnem zvoku: »Hvala Ti, Preusmiljeni, za dušo Petro-nijevo...«

Marija Magdalena je namreč v popolni dejanski vdanosti do Odrašenika, očičena in spokorna osebnost, izprosilca spravo in odrešenje tudi svojemu prijatelju, poganu stotniku Petroniju. Nje duševna veličina pod križem, še bolj veličina Križanega presune stotnika in ga duhovno dvigne do vere in priznanja: »Resnično, ta je Sin božji.« Kratak zgodovinski vzklík je nudil pisatelju bogato osnovo za daljšo dušeslovno sliko, izvedeno z velikim umevanjem pisatelja, ki ve kaj in zakaj piše. H.

Mednarodne tekme v Kranjski gori

Na izredni seji je zimsko sportna zveza sklenila, da se letos vrši smučarsko državno prvenstvo, ki bo združeno z mednarodnimi tekmami v Kranjski gori. V kraju, ki je med prvimi uvedel zimsko sezono. To po pravici, kajti take okolice kot jo ima Kranjska gora, nima zlepa kak drug kot. Tekme za državno prvenstvo imajo pa poleg čisto sportne strani tudi propagandni namen. Tujcem, ki se takih tekem udeležijo, je treba pokazati vso lepoto naše zemlje. To je drug namen takih prireditelj. Kajti zimska sezona brez tujcev nima pomena. Žal, da naši kraji nimajo tako razvite hotelske industrije. Zato so pri nas prireditelji večjih smučarskih tekem vedno v zadregi. Lani je bila v Bohinju težava, ker ni bilo primernih hotelov. Letos je izgledalo, da bo v tem pogledu boljše. Državno prvenstvo je bilo razpisano za Maribor. Tu bi pa številnim tujcem in sploh vsem izletnikom dobro postregli. Zveza ima pač smolo s svojimi prireditelji. Prvo leto so morale tekme sploh odpasti, lani so jih morali predstavljati z enega na drug termin, zaradi česar je bila udeležba mednarodnih tekmovalcev slabša, kot je bilo prvotno namenavano. Letos je mila zima zopet prekrizala račune. Tankaj, kjer bi tekme najbolj uspele, nimajo snega. K sreči je tukaj Kranjska gora, zaradi česar se tekme lahko izvedejo na prvotno določen termin.

Ker je zveza trdno odločena tekme izvesti, je tudi udeležba inozemcev ista, kot je bilo prvotno namenavano. Na našem državnem prvenstvu bodo startali poleg domačih tudi Nemci, Avstrijci in Čehi, ki branijo lani priborjeno jugoslovansko državno prvenstvo. Najmočnejše bodo zastopani Nemci, ki imajo najboljše smučarje Evrope za severnimi narodi. Na našem državnem prvenstvu bodo nastopali Gust Müller, večkratni državni prvak in najboljši Srednjeevropec na evropskem prvenstvu v Oberhofu; Herbert Leopold, najboljši Srednjeevropec v teku na 18 km in Vili Bognar, najboljši nemški tekmovalce v kombinaciji. Avstrija pošlje Franca Keglvičsca, ki si je že parkrat priboril prvenstvo v skokih na raznih švicarskih in avstrijskih skakalnicah. Lani si je priboril v Admontu prvenstvo v »Dreiländermeisterschafte«, najpopularnejšem tekmovalstvu Avstrije. König, ki je še lani tekmoval v Bohinju. Prijavila sta se še inž. Ervin Erlinger in inž. Vagrin, oba iz Gradca in izvrstna tekmovalca. Čehi pošljejo preizkušene tekmovalce Vrano Rudolfa, Lukež Jaroslava in Nemecky Oldriha. Vsi trije so znani mednarodni tekmovalci, ki so zastopali češki smučarski sport že po vsej Evropi.

Za gledalce so največji užitek skoki. Tu vidi občinstvo umetnost in drznost tekmovalcev; leteti po zraku z brzino 100 km, zato je pač treba korajže. Pri teh tekmah bodo startali sami specialisti v skokih. Vsi inozemci, ki so prijavljeni, so mojstri predvsem v skakanju. Zatorej bo občinstvo, ki bo prihitelo v nedeljo s posebnim vlakom, videlo najlepši del smučarskega prvenstva. Nikomur ne bo žal, da je pohitel v Kranjsko goro!

Sporod tekmovalja je: 5. februarja. Popoldne zdravniški pregled v penziji Erika, zvečer ob 20 žrebanje in poljsnitev tekmovalne proge.

6. februar. Start za prvi del kombiniranega tekmovalja in za tek na 17 km ob pol 10. Cilj istotam ob pol 11.

Iz raznih krajev

Vavta vas. Ta naš lepi kotichek ima tudi zdravo podnebje. V tem letu namreč se še ni oglasil mrtniški zvon. Tudi v preteklem letu je bilo razmeroma malo smrtnih slučajev — nekaj nad 20 — dočim jih je pokukalo na ta božji svet nad 50. Porok je bilo lani malo in zdaj v predpustu le 2. V sredo 3. t. m. se je poročila gđ. Marija Pečjak, hčl. posestnika in cerkvenega ključarja iz Vavte vasi, s Karlom Pečnaker iz Podhoste pri Toplicah. Ženski zbor je v torek zvečer zapel vrli cerkveni pevki in igralci na odru Prosvetnega društva več lepih pesmi v slovo. Mlademu paru želimo obilo sreče. — Na tukašnji soli manjka že od začetka šolskega leta ena učna moč, ker je učiteljica Bekar-Kampjut Pelagija na dopustu. Radi tega imajo seveda ostale štiri učne osebe več dela.

Dobova. K. o. Rdečega križa v Dobovi priredi na pustno nedeljo dne 7. februarja ob 15 in na pustni torek dne 9. februarja ob 17 v tukašnji soli burko »Lumpaci vgažund«. Pripravila se Gregorčičev večer in mladinska igra v Kraljevtvu ljubezni in dobrote. Rdeči križ si je v kratkem času svojega obstoja v Dobovi pridobil lepo število članov in prijateljev in lahko računa na uspešen razvoj vključ veliki gospodarski krizi.

Metlika. Čebelarjem naše Belokrajne sporočamo, da se bo vršil v nedeljo dne 7. februarja t. l. v metliški soli redni letni občni zbor Čebelarске podružnice za Metliko in okolico. Na občnem zboru bo ob enem tudi predaval gosp. Ludovik Puš, strokovni učitelj na Grmu. Ker se bodo na občnem zborovanju obravnavale zelo važne gosp. družnične zadeve, vabimo vse čebelarje, da se obnega zborovanja in predavanja prav gotovo udeležijo. Ob enem se bo sklepalo tudi o sladkorju za pitanje čebel, ki ga je dovolilo ministristvo financ. Čebelarji atrnimo naše vrste.

Šah

Šahovski match med Bogoljubovom in Spielmannom v Panhans hotelu na Semmeringu je končal z zmago Spielmanna z rezultatom +4, —3 in 3 remis za Spielmanna. Spielmann je slabo začel, toda je zamudno na startu popravil in dosegel še v prvi polovici izenačenje in v drugi polovici odločil match v svojo korist. Danes prinašamo sedmo partijo tega matcha, ki je bila odigrana 16. jan. 1932 in je Spielmann z zmago v tej partiji prišel do vodstva, katero je obdržal do konca. Partija je zanimiva, ker je Spielmann v sicilski igri poskusil novost, ki se mu je obnesla.

Sicilska igra.

Spielmann : Bogoljubov.

1. e2—e4, c7—c5, 2. g2—g3 (Navadno se igra pred to potezo Sb1—c3, da se črnemu prepreči d7—d5, ki vodi po c4×d5. Dd8×d5 do ugodne igre za črnega. Spielmann pa igra vseeno takoj g2—g3, ker ni nameraval igrati e4×g3), ampak je limes pripravljeno novo nadaljevanje. 2. ... d7—d5, 3. Lf1—g2, d5×e4, 4. Sb1—c3! Izvrstni gambitni igralec Spielmann je v svojem elementu in igra gambit, ki mu daje zelo močno igro.). 4. ... 17—15 (Bogoljubov je ponudil žrtve kmeta sprejel, toda nadaljevanje je sedaj zanj zelo težavno in Spielmann si pribori prednost.) 5. f2—f3, e4×f3, 6. Sg1×f3, Sb8—c6, 7. 0—0, e7—e5, 8. d2—d3 (Pozicija nam kaže, da ima Spielmann za žrtvovanje kmeta zadostno kompenciacijo, ker je bilvoje razvit in je črni centrum slab. Zadržna poteza ni samo razvojna, ampak tudi napadalna, ker fiksira kmeta e5 (napredovanje e5—e4 je preprečeno), ki postane radi otvorjene e linije objekt napada. Črni ima zelo težko igro.) 8. ... Lf8—e7

7. februar. Ob 10 dopoldne na skakalnici v Kranjski gori drugi del kombiniranega tekmovalja. Ob 13.30 mednarodna skakalna tekma. Ob 16.30 na vrhu hotela Slavce, v slučaju slabega vremena v dvorani občinskega doma objava rezultatov in razdelitev nagrad.

Vse prijave glede stanovanj in prehrane je nasloviti na tujako prometno društvo v Kranjski gori. Tekmovalci naj pripomnijo, da tekmujejo. Društvo bo poskrbelo, da bodo vsi izletniki dobro preskrbljeni s stanovanji in hrano. Zimsko sportna zveza je izposlovala vozne olajšave. Polovična vožnja velja za vse vlake v Kranjsko goro od 4. do 9. februarja. V nedeljo bo pa vozil poseben vlak, ako bo zadosti prijav. Vlak bo odšel iz Ljubljane približno ob pol 6 jutraj in se vrnil ob 7 iz Kranjske gore. Vsakdo se mora prijaviti pri Putniku in plačati takoj polovično vožnjo. Ako ne bo zadosti prijav, bo vlak v soboto popoldne odpovedan.

Letošnje naše državno prvenstvo bo s sportnega stališča na višku. Snežne razmere so v Kranjski gori izvrstne in bodo zaradi doseženih gotovov prav dobri rezultati. Tekmovalcev take kvalitete kot bodo v soboto in nedeljo startali v Kranjski gori, je mogoče le redkokdaj videti. Ker se obeta še lepo vreme, zato pohitte v Kranjsko goro, da vidite, kako lepa je naša zemlja pozimi!

Norvežan Sigmund Rund, ki je skočil 81 m.

(Če hoče črni obdržati kmeta, je prisiljen, k nenaravnemu razvoju svojih figur. Poteza Le7 ni dobra, ker belci sedaj izšli, da črni postavi svoje figure na neugodna mesta. Bolje bi bilo Sg8—e7.) 9. Dd1—e2, Le7—f6, 10. Lc1—e3, Dd8—d6 (b7—b6 ne gre radi Se5). Na Dc7 bi sledilo Sd5. Spielmann sedaj svojega nasprotnika ne pusti več do sape.) 11. Sc3—b5, Dd6—e7, 12. Dc2—12, Sc6—d4, 13. Sb5×d4, c5×d4, 14. Le3×d4! (Vse to je posledica neugodne pozicije črnih figur.) 14. ... e5×d4, 15. Ta1—e1, Lc8—e6, 16. Tel×e6!, De7×e6, 17. Tf1—e1, Dc6×c1+, 18. Df2×e1+ (Igra je za bellega dobljena, ker ima črni exponirana kralja in nerazvite figure. Kljub temu nudi Bogoljubov Spielmannu še trd odpor.) Konec prinašamo v skrajšani notaciji. 18. ... Se7, 19. De6, Td8, 20. Sd2, Lg5, 21. Sc4, Tf8, 22. Sd6+, Td6+, 23. Dd6+, Le3+, 24. Kh1, 25. Lh3, Tf6, 26. Dd8+, Kf7, 27. Ld7, Kf6, 28. De8+, Kh6, 29. g4, Sg6, 30. h4, i3, 31. g5+, Lg5+, 32. hg5+, Kf6+, 33. Kg1, f2+, 34. Kf1, h5, 35. Dg8, Kh6, 36. Dg5, f4, 37. Dd4+, h4, 38. De4, g5, 39. Kf2+, Sd3+, 40. Kc1, Sc5, 41. De7, Sd7+, 42. Dd7+, Th6, 43. Df7, g4, 44. Df4+, Kh5, 45. Df5+, Kh6, 46. Kg2, Tg6, 47. c4, b6, 48. b4, g3, 49. c5, bc5+, 50. bc5+, Tg5, 51. Dg5+, Kg5+, 52. c6, Kg4, 53. c7, h3+, 54. Kg1, Kf3, 55. c8D in črni se vda.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Petek, 5. februarja: 11.30 Soliska ura: V stekla, ki Zabkar Josip. — 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Gospodinska ura, vodi Krokova gospodinska šola. — 19. Dr. Lovro Sušnik: Francoščina. — 19.30 Dr. V. Bohinec: Narodi zemlje. (Novejše hipoteze o razdelitvi človeštva na plemena.) — 20. Soliska ura iz Belgrada. — 20.30 Prenos iz Belgrada. — 22.30 Cas, poročila.

Sobota, 6. februarja: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Cas, plošče. — 17.00 Cvirnov jazz. — 18. J. Pirnat: Zumberški uskok. — 18.30 A. Modie: Stroj in sodobni človek. — 19. Gospa Orthaber: Angleščina. — 19.30 Dr. Gogola: Mladina in družina. — 20. Koncert šentpeterskega cerkvenega zbora. — 20.45 Vilharjeve emaspesve izvaja gosp. Marjan Rus. — 21.15 Salonski kvintet, Vmes poročila in čas.

Drugi programi

Sobota 6. februarja.

Belgrad: 12.05 Radio-orkester. — 17. Radio-orkester. — 20. operni prenos. Jazz. — Zagreb: 12.30 Plošče. — 17.30 Radio-orkester. — 20.30 Belgrad. — 22.40 Lahka glasba. — Budapest: 12.05 Radio-orkester. — 18.15 Večerni koncert. — 20.05 Prenos iz gledališča. Cigarska glasba. — Dunaj: 11.30 Opoldanski koncert. — 18.30 Mariacell. prenos. — 19.30 Simfonični orkester. — 20. Komična opera. — 22.15 Večerna glasba. — Rim: 12.45 Vokalni in instrumentalni koncert. — 21. Operni prenos. — Berlin: 18.30 Beethovnov koncert. — 20. Vokalni koncert. — Pr

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglaševalec mora plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10349.

Službodobne

Beseda samo 50 par

Služkinjo
pridno, pošteno, zvesto, za vsa dela v privatni hiši, poleg kuharice — iščem. Dekleta, ki so že služila, naj pišejo na upravo »Slovenca« pod »Poštenje« št. 1396.

Išče se zastopnik
za št. Vid pri Ljubljani in Kranju. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod značko »BT 21/1414«.

Prodajalka
se sprejme na deželi. Navesti je zadnjo službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pridna in poštena« št. 1409.

Nov poklic
za dame in gospode z vpljavo strojnega pisarstva v hiši. Za jamčen zaslužek ca. 1500 Din mesečno, ker urevamo izgotovljeno blago, plačamo zaslužek za pletenje in dostavimo v izdelavo prelo. Pišite še danes po brezplačno prospekte na Društvo Pletarska Industrija, št. 6, Josip Karliš, Maribor, Trubarjeva 6.

Stanovanja

Beseda samo 50 par

Lepo veliko sobo
oddam. Kopalnica na razpolago. Kosin, Langusova ulica 11/L.

Sobo in kuhinjo
oddam v Valentin Vodnikovi ulici 15. Zelena jama.

Stanovanje
suho, trosobno, z lepim razgledom, se takoj odda v novi hiši. — Riharjeva ulica št. 6.

Prazno sobo
z malo pritlikino išče samski uradnik za april ali maj. — Ponudbe pod A. S. št. 1424 na upravo »Slovenca«.

Stanovanje
veliko, renovirano, dvosobno, 460 Din; enosobno 320 Din, oddam v Vodmatu. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1428.

Opremljena sobica
z balkonom se odda za 150 Din mesečno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1433.

Trisobno stanovanje
se odda po znižani ceni za 1. marec. Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 1440.

Prazno sobo
oddam eni ali dvema osebam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1416.

Vnajem

Beseda samo 50 par

Gostilno
v sredini mesta, dobro ideo, dam takoj v najem. Vprašati: Vodnikov trg 2, Maribor.

Krojaška delavnica
se odda s 15. februarjem za nizko ceno v najem. Ista je na prometni cesti, že vpeljana. Dela se tudi konfekcija in po meri za trgovino. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1441.

ALI SE BOJITE USPEHA?

Nobena druga razlaga ni mogoča za to, da se še vedno niste pričali kaj zmorej.

NAŠI MALI OGLASI

za Vas osebno ali pa za Vašo trgovino. Posebno zdaj za predpust se Vam nudi ugodna prilika.

Delavnico

primerno za kotlarsko obrt se išče v mestu. — Cenjene ponudbe pod »Kotlar« št. 1431 na upravo »Slovenca«.

Denar

Beseda samo 50 par

Kot družabnik
primissima že obstoječega podjetja pristopim z večjim zneskom, ako rentabilnost jamčena. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Družabnik«.

Pouk

Beseda samo 50 par

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36. Prva oblast. koncesionarna. Prospekt št. 16 za stonj. Pišite ponj! Sprejem učencev vsaki čas.

Šivilje, krojači,

nešivilje, dame. Vsled denarne krize priredi Strojno krojno učilišče — Ljubljana, Mestni trg 5/L, 8. februarja brezplačni prikrjovalni tečaj moškega, damskega krojenja oblek, perila. Priglasite se pravočasno.

Objave

Beseda samo 50 par

Preklic!
Podpisana mati Franja Orehek, trgovka v Moravčah, izjavljam, da preklicujem svojega sina Ivana. V nobenem slučaju nisem plačnica za njega! Vljudo pa tudi prosim, da se mu ne daje prijate niti za denar. Franja Orehek.

GREŠITE MNOGO

ako ne čitate redno »SLOVENCA«

Porextva

Beseda samo 50 par

Hišo ali parcelo
kupim na prometnem prostoru v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Hiša - parcela«.

Kupimo

Beseda samo 50 par

Srečke, delnice, obligacije
kupi Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6. II. nadst.

Glasba

Beseda samo 50 par

Krasen harmonij
amerikanski — znamke »Packard«, z 11 registri, dva kolenika in 5 oktav, zelo poceni napredaj. — I. Turin, Celje.

Prodamo

Beseda samo 50 par

Jajce 75 par
na drobno. — Sever & Komp., Ljubljana, Gospodarska cesta 5.

Namočena polenovka

priznana najboljša, pravi kraški teran in karlovački bermet, črno, sladko vino — se dobi pri I. Buzolinu, Lingarjeva ulica.

Puhasto perje

čisto, čehano po 48 Din kg druga vrsta po 38 Din kg čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošiljam po poštnem povzetju. L. BROZOVIC — Zagreb, Illica 82. Kemična čistilnica perla.

Čevlji

na obroke
»TEMPO«, Gledališka ul. št. 4 (nasproti opere).

Puranc, kokoši

pitane, ugojene, zaklane, očiščene, 5 kg 73 Din — franko naročnik — razpošilja G. Drechsler, Tuzla. Razpošiljam tudi žive.

Šivalni stroj

popolnoma nov, za vsako ceno napredaj. Miklošičeva 7/III, levo, vhod poleg Depa.

Lahek tovorni auto

»Chevrolet«, z odprtim in zaprtim zabojem za tovar (500 kg), takse prost, v brezhibnem stanju — napredaj. Praktičen tudi za potnika in prevoz blaga. Napredaj zaradi nabave večjega. Ogled v garaži Stupica, Slomškova ulica.

Aparat za trajno

kodiranje, ter stekleno izložbeno omaro proda — Wildman, Napoleonov trg št. 5.

Damsko kolo

dobro ohranjeno, napredaj. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1432.

Petsedežna limuzina

svetovne znamke, ves komfort, štiri vrata, odbičaji, skoraj nov, zelo ugodno napredaj pri Prelog, Marijin trg.

Širite »Slovenca«!

Obrt

Beseda samo 50 par

Krušno moko in rženo moko
vedno svežo, kupite zelo ugodno pri A. VOLK, LJUBLJANA, Resljeva cesta 24.

Vreče

Kdor rabi vreče kupi jih najceneje pri trvdki:

Mirko Mlakar

Ljubljana - Slomškova ulica št. 11
tel. št. 2947.

FOTOAPARATE

svetovnih trvdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte cenik!

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKO ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (MIKLOŠIČEVA CESTA 10)

TELEFON STEV. 2057, 2470, 2979

Vloge nad Din 500.000.000—

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik, Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Djakovo, Split.

Kapital in rezerve nad Din 16.000.000—

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tuzemstvu in inozemstvu

Dr. Joža Lovrenčič:

Analiziralega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

»Kviriti, rimsko ljudstvo, dolga leta smo se borili, da smo dosegli pravico, ki nam omogoča govoriti in soditi, svetovati in odločati, kaj naj se stori in kaj opusti v blagor domovine in vseh, ki jo tvorijo. Te pravice si ne damo vzeti, pa naj pride kdorkoli, ker brez nje bi bili navadni sužnji, bili bi žlota, ki ni vredna človeškega imena!...«

»Tako je, tako je!« je narod prekinil tribuna, ki je moral čakati, da se je navdušenje, ki ga je vzbudil, poglobilo.

»V imenu te naše pravice, kviriti, nastopam in govorim, da vam bo položaj jasen in boste mogli soditi in odločevati! — Te dni, kviriti, ste bili priča dveh triumfov: trumfa Tiberija Sempronija Graccha nad Keltiberiji in trumfa Postumija Albina nad Luitanci in veste, da je prinesel prvi štirideset tisoč, drugi dvajset tisoč funtov srebra. Veste tudi, da sta obdarila legionarje in zavezniške čete kot se spodobi. Ali se niste ob teh triumfih, kviriti, spomnili na konzula Manlija in njegovo sijajno zmago nad Istri in niste li čakali še tretji triumi? Niste ga dočakali, kviriti, pač pa ste dočakali Manlijevega kolega Marka Junija, ki naj vam pove in da odgovor, kako je bilo v Istri. Pravico imamo zahtevati jasnih računov!...«

»Živel Papirius!
»Jasnih računov hočemo!
»Konzul govori!«

Množica se je prerivala, kričala, dvigala roke in grozila.

Konzul Marcus Junius je moral govoriti, a bil je kratek, kot bi se mu zdelo za malo, da bi moral braniti kolega pred viharo, nerazsodno množico.

»Kviriti, če bi moral polagati pred vami svoje račune in jih zagovarjati, bi govoril obširno, tako pa ne morem...«

»Haha, ne more, čujte, čujte!«

»Vrana vrani ne izkljuje oči!...«

»Roka roko umije, hahaha!...«

»Kdo te je volil?«

»Ob volitvah pa si znal govoriti in se nisi izgovarjal, da ne moreš!«

»Ne misli, da smo tako kratke pameti, zapomnili si bomo!«

»Zapomnili, zapomnili!«

»Govori, govori!«

»Slabo vest imaš z Manlijem vred!«

»Tako je, tako je, zato si ne upa govoriti, čeprav bi mogel!«

»Govori, moraš govoriti!«

»Moraš, moraš!«

»Res ne morem, kviriti,« je nadaljeval konzul, ko so se medklicje polegali, »ne morem, ker nisem bil v onem ozemlju, ko se je kolega Manlius bojeval. Kar se je godilo in zgodilo v moji odsotnosti, sem zvedel tudi jaz enako kot ljudska tribuna in vi vsi, le po govoricah, ki so mi prišle na uho. Res, pozneje mi je Manlius vse povedal in povedati vam moram, da je končno zmagal, sijajno zmagal. Zmaga pa ne potrebuje zagovora, sama govori dovolj glasno vsem, ki jo hočejo nepristransko soditi in ceniti!«

Konzul je obmolnil. Narod je bil tih, ker je mečil, da še ni končal, a ko je videl, da ne bo več govoril, je završalo med množico, kakor bi zabučal in zatulil vihar iz vseh ulic in se razdivjal po Foru.

Tribuna sta bila nepomirljiva. Narod je videl, kako maha Parius na rostri, govoreč s konzulom, in je sklepal, da ga hoče o nečem prepričati. Licinius pa je izrabil ljudsko nevoljo, stopil je v ospredje rostre in gromovito se je oglasila njegova beseda, da je v trenutku vse potihnilo in prisluhnilo.

»Klavrne so bile besede, ki ste jih slišali, kviriti! Gotovo bi rajši izvedeli, zakaj ni prišel Aulus Manlius sam v Romo, da bi dajal odgovor rimskemu narodu, čemu je odšel iz Galije, ki mu je bila po žrebu dodeljena, v Akvilejo in še celo v Istro. Kdaj je sklenil senat to vojno? Kdaj je rimski narod v to vojno privolil? Pa poreče Marcus Junius: Vojno je kajpada započel Manlius na lastno pest — a modro in hrabro jo je vodil! — Ne, ne, Maree! Težko je reči, ali jo je bolj protipostavno podvzel ali bolj brezglavo vodil! Dve legiji sta bili od Istrov nepričakovano napadeni, rimsko taborišče zavzeto z vsem, kar je bilo v njem, vojska je pa odvrгла orožje in drvela kakor čreda preplašenih ovac k morju in na ladje. In konzul ni bil zadnji! To je modrost, to je hrabrost, to je zmaga! Kviriti, ponavljam predlog:

Ko poteče konzulu Manliju službena doba, mora priti in se zagovarjati, čeprav se zdaj tega kot konzul brani! —«

»Dobro, Licinius, dobro! Tako se govori!«

»Zagovarjati se bo moral, zagovarjati!«

»Konzul, kar sporoči mu, da se pripravi!«

»Povej mu, da je narod sprejel in odobril Licinijev predlog!«